

Zvaidižė

S A N V A I T I N I S L A I K R A S T J I S .

Nr. 5

BROOKLYN, N. Y., 7 D. KOVO (MARCH) 1901M.

Metas I.

Linksmumo šaltiniai.

Nuo seniai yra nuomonių nesutikimas kas link linksmumo šaltinių. Tas nesutikimas paeina iš mąstymo yvairumo ir iš dalies yra teisingas. Jei mūsų linksmumas priguli nuo mūsų aplinkinių atsitikimų, jei jisai paeina nuo aplinkybių, ant kurių mes tik labai mažą turime įtekme arba neturime nė jokios, tada turime pripažinti, jogei linksmumas mūsų suvis ne nuo mūsų priguli ir mūsų pajiegos, idant linksmintis, yra labai mažos. Bet jei už linksmumo šaltinį paimsimė mūsų paczių mislis, jausmus, mūsų budą arba karakteriųjų, tada pamatysime, jog mes užtekintai turime pajiegu, idant, jei ne visada, tai nors laikas nuo laiko, linksmiais būti.

Jei mes žiūrėsime į žmogaus gyvenimą, tada tuojaus užtėmsime, jog kudiķis, t. y. mažas vaikas ar mergaitė tartum nematydami nieko nesmagaus kuomet visada yra linksmi ir suaugęs žmogus suvis negali su jais lygītis. Daugelis daiktų, kurie neiszasakytai linksmina mažą kudiķį, nedaro jokio įspūdžio ant suaugusio žmogaus.

Klūstume vienok, jei iš to spręstume, jog žmogui suaugusiam suvis nedatenka pajiegu, idant jis galētu linksmintis. Pajiegos neyra sumažėję, tik tai išlygos persimainė. Vargai kasdieniniai gyvenimo reikalai, rupestis apie užsilakymo reikalus, atkreipia mūsų atydą ant ko kito ir nuvaro nuo mūsų linksmumą. Vienok tas kudiķiszkas linksmumas, norint einant mums į metus, mažinasi, neliekti be įtekmes ant viso mūsų amžiaus.

Kada jau žmogus yra suaugęs, tada jisai viską ima iš praktiszkos pusės ir tada jis ant linksmumo daug mažiau szi-teip žiuri: jei aplinkybės t. y. jo pasivedimas, paties ar artimų laimė, gimdo szirodyje linksmumą, tada jis visas tam linksmumui atsiduoda, bet jeigu jam reiktu linksmintis su draugijos, savos sziemynos, artimo arba locnos sveikatos skriauda, tada jis tokį linksmumą atmeta ir gali be jo apsieiti kad ir visą savo amžių.

Bet linksmumas paeina ne vien nuo to, ką mes nuo draugijos apturėjome, jis tankiai paeina ir nuo to, ką mes draugijai duodame. Pažiūrėję į žmones, su kuriais gyvename, užsvėlsime, jog pažįstame žmones, kuriems nieko netruksta: apdovanoti jie yra gera sveikata, valdo dideliais turtais, turi daugybę szirodinų draugų, žodžių sakanč, turi viską, kas juos laimingais ir linksmiais galētu padaryti, o vienok linksmiais jie neyra, kad tuom tarpu szale jų matome kitus su daug menkesne sveikata, su mažais turtais, apleistus nuo savo draugų, o vienok linksmus, tartum jiems nieko netruksta. Kodėl teip yra? Mūsų visos dvasiszkos pajiegos, kaip tai: gabumas, palinkimas prie kokio nors darbo gali būti iszdirbtos, isztobulintos ir mės turime džiaugsma, smagumą kada mums sekasi mylimą mūsų darbą atlikti. Teip, sziaucius isz prigimimo mylintis savo amatą, džiaugiasi, jog jam pasisekė pasiuti gražius czebatus, smagumą ant to kad jam mažai užtai užmokėjo; rasztininkas džiaugiasi, jog jam pasisekė gražiai parasyti, nors tas rasztas, kad ir negra-

žus butu buvęs, vis lygią butu turėjęs pasekmę. Jie džiaugiasi vien isz to, kad jiems einasi pagal jų vidurinį palinkimą. Teip lygiai yra ir su k'tais žmonėmis. Kada kas stengiasi tarnauti draugijai kiek jis pajiegia, kada kas gelbsti savo draugą ant kiek jis isztesa ir nenori jokio už tai nuo žmonų pagyrimo, daro tai vien todėl, kad tą laiku už savo pridėrustę ir jaučią prie to vidurinį palinkimą; tada, kad jis ir mažai padės draugijai, nes jo silpna sveikata, kad jis ir mažai suszelps savo draugą, nes jo maži turtai, norint visuomenė jį paniekintu, jis visada bus linksmas, nes atliko savo darbą teip, kaip j's galėjo. Bet jeigu kas tik nuo draugijos visko lauks, už mažiausią patarnavimą nors garbę apturėti, už mažiausią artimo suszelpimą amžiną nuo jo dėkingumą įgyti, toks savo darbuose ras t'ktai tulžį, amžinai bus neuzganėdintu ir niekad neragaus tikro linksmumo.

Jurinukas.

Iš Lietuvos.

Neseniai apturėjau isz Lietuvos laiszką, kuriame raszo, jog ten žmonės szią žiemą labai serga visokiomis ligomis, o ypacz sunkiais kosuliais. Raszo, kad beveik per visą gruodį (1900 m.) buvo labai didelės tirsztos miglos ir lietus. Potam nuo 1 iki 15 Sausio (1901) buvo net 26 laipsniai szalczio su didelėmis szarmonėmis teip, kad net gana storas medžių szakas nulauzdavo! Antra dalis Sausio mėn. buvo vel lietinga, o dabar, t. y. užstojus Vasariui, oras yra suvisai ne szaltas, ne szlapes ir dienos gana gražios. Rogių kelias teipgi gana geras.

Iv. Skaistutis.

Jubilejinis išleidimas (1801-1901).

PASAKOJIMAS ANTANO TREČININKO.

VYSKUPO MOTIEJAUS VALANČIAUS.

(Tęsa).

„Šunes užvis myli žmonių vaikus, su kuriais drauge augo. Regejau šunelį trioboje begulintį ir besikuliantį su vaiku trečių metų. Vaikas tąsė šunelį už ausų, už vuodegos, sėdo ant viršaus, o nuvargęs — padėjo galvelę ant šunelio ir užmigo. Šuniukas tačiaus nei urzgė, nei krutėjo, kad vaiką nepabudintu.

„Sakykite, vaikai, ar nevertas yra daigtas tokius gyvulėlius mylėti?“ Visi atsakė: „o! vertas, vertas, ir mes visuomet šunelius mylėsime!“

„Šunes nekenčia vandens; todėl nereikia jų į vandenį mesti, nei ant jų laistyti, nes tai darantis gali juos didei supykinti.“

VI.

SZUNŲ DIDYBĖ

Gadyneje, kurios niekas neatmena, šunes buvo neprastais: turėjo tėviškes su raštais arba dokumentais. Žmonėms priderėjo išdirbti jų žiemę, sieną nupjauti ir javus iškulti, o šunes, kaip ponai, gerai priėdė, gulėjo lovose savo rumuose. Truko tik tai jiems įstatymų arba provų, todėl kartkarčiais susibėgdami sakė: „negerai taip mus gyventi be jokių provų, susirinkime į vieną vietą ir nuspręskime kaip šunims pagal jų didybes pridera gyventi ir elgtiesi.“

Taip susitarę, kad jau taisėsi į Kurtuvėnų girią į seimą begti, raštus savo, žmonėms nežinant, atidavė palaikyti katėms. Tos, neturėdamos kur dėti, pakiojo po pastogėmis. Susirinkę šunes visu pirmu išrinko į maršalkas seimo bandšunį Sabalį, iš Telšių atbėgusį; o tai dėlto, jogei tas, aplink sudus sukindamasis, matė gaują suktybių ir daugelį ko buvo jau išmokęs.

Tas drutu balsu vampt, vampt ilgai privadziodamas darė, dėlko jiems reikalingas busias seimas.

Jam lojant, šunes džiaugėsi ir sakymą Sabalio gyre. Tas pabaigęs kalbą tarė: „Nu, broliai, neturime karaliaus, ar nereikėtų mums dabar išrinkti?“ Vos tai pasakė, pakilo tarp šunų klegėsis; šaukė seimas: „kam reik gadyneje musų apšvietimo to karaliaus?“ O jogei atsirado ir kitaip sakančių, todėl maršalka rinko balsus. Pasirodė, jogei 2998 šunes nereikalavo karaliaus; vos tik tai du reikalavo jo. Taip tada nusprendė:

1. ARTIKULAS: Šunes turi gyventi visotinėje, kuri nereikalauja nei karaliaus, nei pirmsėdžio arba prezidento. Sabalis vėl tarė: „Bet kaip gyvensime be vyresnybės? Kas turi būti vyresniu iš musų?“ Čia šuneliai, užvis rumuose gyvenantieji, tarėsi į vyresnius pašokti, todėl ir reikalavo, idant tas dalykas būtų gerai perkratytas. Maršalka vėl rinko balsus ir tų daugumu nusprendė, jogei:

2. ARTIKULAS: Tas tarp šunų turi būti vyresnis, kurš yra stipresnis. Tokia pat eile nusprendė sekančius:

3. A. Jogei kales, kaippo moteris, visi apšviesti šunes turi lenkti ir negali jų kandžioti.

4. A. Jogei kalės norėdamos gali tarp savęs pjautis.

5. A. Jogei kalės turi būti moterimis visų šunų; stipresnieji tačiaus turi būti pirmiausiais vyrais.

6. A. Šunims nereikia rupintis apie šunyčius: kalį tai darbas su anais rupintis.

7. A. Šunyčių, neturincių dar vienu metų amžiaus, nei šuo, nei kalė negali jų kandžioti, nes yra vaikas.

8. A. Šunes (nors būtų turtingi) negali nešioti nei butų, nei kurpių.

9. A. Šunes niekuomet negali važinėti, bet turi pėsti bėgioti.

10. A. Negali niekuomet raiti jodyti.

11. A. Šunias, neturėdami ką valgyti ar lakti, turi gauti. Bet įgavę maisto nereikalauja pasnyko.

12. A. Gančiai turi gaudyti zuikius, bet tik tai dėl savęs.

13. A. Vizlos turi gaudyti paukščius, bet neesti jų.

14. A. Kurtai turi zuikius dėl savęs gaudyti laukuose.

15. A. Didi šunes turi bandą ganyti.

16. A. Likusieji—gi šunes turi namus daboti ir prižiūrėti žmones, idant ištikimai dirbtų.

17. A. Nei vienas šuo negali svetimų šunų į svečius priimti, bet turi bereginti išrieti.

18. A. Šuo lakdamas ar kaulų grauždamas gali neuzkėsti ir savo motiną.

19. A. Vienam šuniui kaukiant arba gvolta šaukiant, turi visi gelbėti, o atstoje esantieji turi loti.

Šunims taip apie gerą rėdą besirupinant, vilkai sugrobė vieną šuniuką ir praryjo. Išgirdęs apie tai Sabalis taip prabylo: „Ar matote, broliai, ką vilkai padarė? Vilkai, musų broliai, kuriuos galėjome į vienybę priimti, sudraskė musų šunelį. Tai darydami parodė, jogei musų suėjimą už nieką skaito ir jogei yra musų neprieteliai; todėl prisiekime, jogei visuomet jų neapkęsime kaipo razbaininkų“. Nei vienam nepriestaraujant, visi prisiekė ir padėjo į provas:

20. A. Šunes turi būti amžinai vilkų neprieteliai.

Tuos įstatymus nusprendė, visi su didžiuoju nagu pabrėžė.

Namo sugrįžę, reikalavo nuo žmonių savo tėviškių; ukininkai atsakė: „parodykite mums, jogei tos buvo jusų!“ Šunes tuojaus kibo į kates; katės įsieškojo dokumentų po pastogėmis ir atrado sukirstus pelių.

Nuo to laiko šunes pjauna kates, o kates peles. Šunias, neturėdami kur pasidėti, apsiėmė vergauti žmonėms, kurie jų tėviškes paglemžė. Vergais tapę, turi lauke gulėti, dėvėti savo drabužį, žiemos laike šalti, mažai miegoti, daboti ponų namus, pavlovas lakti, kaulus krimsti, striktus drauge su varnomis ryti, visuomet alkalais būti užvis vergaudami plikiems ukininkams, o už savo darbą nei kokio užmokesties neimti.

Nors taip šunes prakišo, tačiaus įstatymus, Kurtuvėnų girioje nuspręstus, lyg šioliai stipriai užlaiko. O kas provas užlaiko, pagal jas elgiasi — tas turi būti geras.

VII.

APIE MOTYNS KEIKIMĄ.

Vaikai nuo pat ryto susirinkę skaitė knygeles ir badė tas su disciplukomis. Ką Antanas matydamas, padirbo iš medžio dideles literas, kurias vaikai dėliodami nelygiai veikiaus jų vardus atminė ir pradėjo gvavius slebizavoti. Vakare paleido juos namo be pasakos, todėl jie ėjo gulti nelinksmi, nes per kiaurą dieną jos laukė.

Dienos buvyje Antanas išgirdo, kaip gaspadinė su kampinke bara mažus savo vaikus, todėl, studentams išėjus tarė: „Motinėle, kad ir necsmiu jusų mokintoju, tačiaus noriu jums papasakoti vieną atsitikimą, kurį akimis regejau.“

Salantų parapijoje, Sausgalvių sodžiuje, 1824 metuose gyveno ukininkas Preibis; turėjo ypatingą pirktelę, į kurią įleido vardiene našlę Drimbienę su vaiku Petruku. Pati buvo labai nedora, todėl ir Petruks į aną atsigimė: buvo didei atkaklus. Budamas dar ketvirtų metų, turėjo veidą padory,

grazy. Motyna, ant jo supykusi, davė jam per sprandą ir tarė: „ar neisi tu laukan, rupužė!“ Petras ir išpruko. Atsitiko tai pavasarįje. Preibio žąsųs, išperejusios žąsikus, vaikščiojo po žardyną.

Žąsinas Petrą pamatęs, puole ant jo šnybzdamas, parverte augšteninką, patįplake su sparnais, o su snapu gnaibe jo burną, teip jog deszimtyje vietų kraujas isztiszko. Klykiantį vaiką motyna pagalbejo ir įvedė į triobelę.

Szaszams neiszgyjus, Petris susirgo rauplemis: kur tik buvo szaszas, ten rauplės užvis paaugo dideles. Teip Petris iszgyjęs paliko it tikra rupužė. Bjauru buvo ir vezeiti, tarsi giltine ant jo burnos butu žirnius kulusi. Todėl iszšipildė linkejimas Drimbienės, kuri vadino savo sunų rupužė.

Negana to. Petris, užkliudęs deszimtus metus amžiaus, gane Preibio bandą giriose. Vieną kartą suszlapęs, szuczuszkęs pargine bandą ir atsigule trobeleje. Rytą metą dar neiszmiegojusį ir neiszdziuvusį vaiką plucino motyna, kad keltų bandą giti. Tas pradėjo verkti. Motyna jį apmuszusi tarė: „Ar nekelsi tu, parszeli? kad tu bent prapultumei namo!“ Iszginęs vaikas bandą — paklydo ir prapuole giriose. Vakare Preibys suvoke savo gyvulius, bet piemenies Petro nerado. Motyna susgriebusi įszesko, bet kame berasi? Kas iszkrito isz maizso, tas ir pragaiszo.

Pusei metų praslinkus, melde kunigų Kretingos, Palangos ir Darbeų, idant bažnyčioje apskelbtų apie prapuoliną vaiką. Tuokart kas-zin kas vasake esant tokį vaiką Vainikių sodziuje. Kur motyna nuejusi parsivejo ir didei nutvojo. Vaikas pasisake paklydęs giriose, iszalkās, ilgai klaidžiojęs ir pakliuvęs į Vainikius.

Kad vaikas turejo jau keturioliktus metus amžiaus; motina už ką ten ant jo supykusi, davė jam per sprandą ir tai į Petrą: „Kad tu bent sudegtumei!“ Neuzilgo motyna triobelėje ugnį sukurus išėjo kulti į jaių Preibio. Užsidegė triobelė, Petrelį bemiegantį užkrito lubos ir sudėgė nelaimingas vaikas.

Drimbieni raukiantesi ir verkiant sakė Preibienė: „Ko tu čia raukaisi, kaip rugštų obuolių užsikandusi? Tu pati prazdieiai vaiką — kaip linkėjai, taip ir atsitiko. Nekartą girdėjau tave keikiant barant. Kaip norėjai, taip Viešpats ir daleido. Prakeikiai Petrelį, kurs už tave buvo geresnis!“

Čia jau matote, motynėlės, kaip negerai darote, keikdamos vaikus savo. Nuo jusų pačių vaikų išmoksta bjaurių žodzių. Pačios sutraukiate nelaimės ant vaikų! Kartais jus ant kitų supykusios grieziate apmaudą ant vaikų ir mušate be jokio reikalo. Taip darydamos, griešjate.

Jei vaikas ką pikto padarė, motyna supyko — tai ne koroja juo tuojuas, nės gali per daug nukoroti. Kaip atsileidžia — tuokart koroja, kaip motyna, ne kaip terionis. Viešpats prisakymuose savo pasakė: „guodok tėvą tavo ir motyną tavo.“ Bet vėl raštas šventas pasakė: „jus tėvai nenorekite vesti į rustybę vaikų savo.“ Ištikro, vaikai nepraso tėvų, kad juos pagimdytu.

Jeigu taip, dėlko paskiaus skaito vaikus už savo vergus? Mylėkite savo vaikus, tuokart galėsite padoriai juos auginti.

Visą tą privedimą išklausė, motynos atsakė: „Jau gerai, gerai — mylėšiva vaikus ir niekuomet nekeiksiva!“

VIII.

NEDORAS ANDRIUKAS.

Pagal savo paprotį studentai suejė per dieną mokinosi, o vakare išgirdo žiokią pasaką:

Neperseniai Skėmenų parapijoje, Žagių ulyčioje, gyveno ukininkas Tamošius su savo motere Barbora. Susilaukė vieno tiktaį sunaus, kurį apkrikštijo vardu Andrius. Motyna

tą vaiką, kaip vienatinį, be galo mylėjo, niekuomet jo rė, nei korojo; todėl vaikas ir tapo nedoru. Andriuka kudikystės buvo piktas. Vieną, girdi, kartą Barbora, per dino aną ant žemės pablakų, davė jam srbėti baltos putros. Vaikas srebdamas apsilaištė; ką regėdama tarnaujanti mergelė Magdė tarė: „Andrei, srebkie dailiai, kam laistai?“ Šis, kas-zin ką pamurmėjęs kaukšt, davė mergaitci su šaukštu per kaktą. Motyna, pamačiusi, nebarė vaiko, bet tarė Magdė: „Et, ką čia kišiesi prie to vaiko — aš pati priveizėsiu!“ Kitą kartą Barbora nešė kiaušinius po višta deti — pereti. Pamatęs Andriukas jų užsigeidė. Motynai neduodant, krito ant žemės, spaudėsi šaukė ir pamėlynavo iš rustybės. Motyna tačiau nieko nesakiusi išėjo iš grinčios.

Andriukas, užkliudęs jau šeštus metus amžiaus, gainiojo vištas, du viščiuku užmušė, parsėlius ir šunis taipogi su lazda blaškė, barėsi su šeimyna ir nei vieno neklause.

Kas-zin kuomet atėjo prie Tamošiaus susiedo vaikas Juzė ir atsinešė seidokelį. Andriukas atėmė nuo jo šaudyklę ir patį sumušė. Verkdamas vaikas namo grįžo.

Andriukas kas dieną ką norint pikto padarė. Tėvas, tai matydamas, sakė Barbarai: „Ai motyn, ką mudu išaugysva — vilką ar vanagą? Lepini tą vaiką, o jo kasdien didesni auga ragai.“ Ši atsakė: „Et, jau dušele nemyli to vaiko, todėl tau negeru rodosi. Žinoma vaikas, kaip įgaus protelį ir bus geresnis.“

Norėjo tėvas Andriuką rašto mokinėti, bet negalėjo priversti; todėl augo vaikas be mokslo, lyg lėzžas miške; vos motyna poterių išmokino.

Andriukas, turėdamas dviliką metų amžiaus, ganė gyvulius tėvo savo. Bet ganė nežmoniškai — plakinėjo galvijus be reikalo, iškirto karvelei akį, veršui koją išmušė, ir kasdieną mušėsi su piemenimis. Vieną kartą visi sukibę parmetė Andriuką ir gerai sudavė skersai. Atsikėlęs pametė bandą, skubinosi skūstis motynai, kuri pasakė atminsianti vaikams, ir taip nutildė sunų.

Neuzilgo vakare parvaręs bandą namo, eje grinčion su botagu ir čaiže šeimyniškčius be jokio reikalo. Bečaižant, šmaukšt, įėjo tėvas, išveržė botagą ir pačiam gerai sudavė. Intuzęs vaikas nevalgė vakarienės, užlindo į užpečkį ir vė, vė, vė trubijo be galo. Tėvai grinčioje gulėdami negalėję užmigtį iš priezasties šaukimo. Ilgainiu nutilo Andriukas, o tėvas tarė: „Garbė Dievu, tas ožiukas nutilo!“ Ką išgirdęs sunus tarė: „Je, je nutilo, nenutilau, bet nuvargau — kaip atsilsėsiu, vėl šauksiu.“ Tamošius tarė: „Oi liaukis, paimsiu aš tau lazda!“ Andrius dar ilgai žagčiojo ir užmigo.

Kad Andriukas jau turejo keturioliką metų, kas-zin už ką supykęs, akivaizdoje motynos davė per ausį Magdėi. Barbora, matydama neteisybę, griebė sunų už plaukų ir nupėšė. Tas atsikusęs tarė: „Ar dabar ir tu prieš mane?“ Tai pasakęs, daužė su kumščia motynai per kuprą. Barbora nuliudusi atsiliepė: „Gerai sakė vyras mano, jog paaugęs tas vaikas išvarys mudu iš gyvenimo, o rasi ir iš svieto!“ Tai pasakius ejo šalin vrekdamo. Bet tos ašaros motynos parvaiką ir sutraukė ant jo koronę Viešpaties.

Žiemai atėjus, Andriukas tėvų neklausdamas išėjo čiuzinėti ant prudo. Ledas buvo dar nedrutas — trakšt, įlūzo, o vaikas — šmurkšt, įkrito į vandenį sulyg juostai, kaip varlė į balą. Išlipo ilgainiu, bet sušlapo ir didei sušalo. Parėjęs grinčion įsirgo karštligė, todėl gulėjo ir numirė.

(Toliaus bus.)

Vyskupas M. Valancezius.

(1801—1901.)

Motiejus Kazimieras Valančius arba kaip iš lenkiško jis save vadino Valančiauskas, žemaičių Vyskupas, gimė 16 d. vasario 1801 metuose, Kauno rėdyboje, Telsių paviete, Salantų parapijoje, kaime Nasrėnuose. Jo tėvai, paprastai ukininkai, buvo labai dievobaimingi žmonės, tai-gi nors a. m. vyskupas negavo nuo jų svietiškos didybės ir įtekmės, vienok užaugintas taip dorų tėvų, o ypatingai dievobaimingos motinos, kurią lig jos galo amžiaus globėjo ir budamas vyskupu prie savęs laikė; jau namie įgijo drauge su šv. tikėjimo mokslu, tą pajėgą dvasišką, iš kurios nekartą stebėjosi tie, kurie matė jo darbus ir gyvenimą. Keturiolikos metų vaikinaž atidavė tėvai j mokslinąž zokoniųž Dominikonų, iš kurios jis įstojo į Varnių seminariją, o vėliaus į Vilniaus akademiją, kurią pabaigė su laipsniu šv. Teologijos kandidato 1828 m. ir, tuose pat metuose, išvėstas į kunigus Varniuose, buvo paskirtas už prefektą prie pavietinės moksleinės Mozyriuje, Minsko gub. 1834 m. valdzia perkelė jį už mokintoją į Kražių gimnaziją. Iš Kražių 1839 m. mokintas kunigas Valančius buvo perkeltas už profesorių prie Vilniaus dvasiškos Akademijos, kurią Maskolijos valdzia perkėlė 1842 m. į Petrapiilę. Drauge su kitais profesoriais ir kun Valančius išvažiavo į Petrapiilę ir čia susipažino su S. Daukantu, jau tada zinoma darbštum raštininku. Abu tuodu Lietuvos mylėtoju suejo į artymesnę pažintį, bičiulystę ir sutarė drauge darbuotis dėl labo savo žmonių. Susivienijimas šitų dviejų vyrų atnešė kuodidžiausią naudą Lietuvai, nuo jo prasidėjo nauja epocha mūsų literaturoje, epocha atbudimo dvasiško ir didelio dvasiško judėjimo. Kun. M. Valančius veik po tam (1845m.) buvo paskirtas rektorium Varnių dvasiškos seminarijos — urėdas tas neapsakytai didės svarbos ir įtekmės. Darbą kun. Valančiaus ir S. Daukanto V. Dievas teikėsi greit palaiminti pašaukdamas uolų ir darbštų kunigą Motiejų ant sosto Žemaičių vyskupo. Ir puolė burta ant Motiejus (Ap. Dor. 1. 26). 1849 metuose 10 dienaž spalių tapo švento Tėvo Piuso IX paskirtas Žemaičių Vyskupu; 8 kovo 1850 m. Petrapiilėje buvo pašvėstas į vyskupus, o 29 balandžio apėmė Katedrą Žemaičių — tą syk dar Varniuose; mirė-gi 29 gegužio 1875 metuose.

Vyskupas Valančius buvo gana augšto ugio ir stipriai išrodė, bet jau nuo laikų, kada pats mokinosi jautė krutinėje skaudėjimus, paskiaus vėl begaliniai rupeščiai ir darbai pirm laiko naikino jo sveikatą taip, jog paskutiniuose metuose gydytojai ir musų krašto ir užrubežiniai, kur važinėjo dėl pagelbėjimo sveikato, nieko nebegalėjo padaryti. Gyveno jis išviso 75 metus; o vyskupu buvo suviršum truputį 25 metus. Palaidotas yra

Kauno katedroje (paprastai vadinama šv. Petro bažnyčia). Visas jo gyvenimas, galima pasakyt, buvo vienu be paliovos darbu, nes nė valandėlės laiko nepraleido nieko neveikdamas, nekartą, kada bendrai prašė jo, kad gailėtusį savo sveikatos, atsakinėdavo, jog jo prideryste ir užduote yra darbas. Tai-gi užtat taip daug gero padarė dėl savo brolių lietuvių, kurių reikalus, budamas pats lietuviu, žinojo kuogeriausia. Jau daug gero padarė budamas prefektu Kražių gimnazijos, už ką jį jaunuomenė širdingai mylėjo, da daugias budamas rektorium seminarijos: trumpam laike įkvėpė ten dvasią pritinkančią mokslavietei, nes ypatingai mokojo jis jaunuomenę pritraukti prie mokslo. Pats matydams sunkų ir vargingą padėjimą savo brolių lietuvių, pradėjo rašyti lietuviškas knygas, ir da budamas rektorium, išdavė garsią savo istoriją „Žemaičių Vyskupystę“, veikalą didelės svarbos ir unikatą musų literaturoje*).

Įlgą cilę visokios įtalpos vyskupo Valančiaus raštų, populiariškai parašytų kuograziausia gryna lietuviška kalba, apleidziamė. Ras juos skaitytojai kitoje vietoje pagal Tėvynės Sargo paduotą projektą jubilėjinio jo raštų išleidimo dešimtiėje tomų.

Priguli da pasakyti kelis žodžius apie jį, kaipo apie vyskupą, nes kaipo vyskupas pasistatė sau amžiną paminklą musų tėvynėje. Da ir dabar atmena apygarda, o ypatingai vargdeniai tą senelį, kurs penėjo juos dvasiška duona, bet vienkart neužmiršdavo ir kuno reikalų. 1868-1869 metuose (per šlapmetį ir sausmetį) per kelis mėnesius dėl kelių šimtų žmonių davinėdavo kasdiena valgį savo namuose; nedarė jis jokio skirtumo tarp vargšų, nes navet ir vargdieniams Kauno žydams kas metas davinėdavo per rabiną po 50 rublių ant jų velykų, išdalindavo po 50 skrandų dėl biednų žydų. Nė vienam žmogui prašančiam pagelbos neatsakydavo niekad, o daugeliui navet per gramatas siuntinėjo pašelpą dėl pavargelių. Ypatingai mylėjo mažus vaikelius, kuriems ne tiktai dirnavodamas, bet kur tiktai pasitiko dalino kryželius, ignosėlius, knygeles, abrozėlius ir kitus šv. daigtus; paprasta jo vienok dovana dėl mažų vaikelų, buvo knygelė; dėlto, kaip tiktai pasirodė Kaune ant garvės, apsupdavo jį iš visų pusių vaikai, norėdami išgirsti kokį nors pamokinimą, o gal ir gaut po knygelę. Kaip tikras sunus tėvynės savo, pažino savo avelės, stengdamasis kiek galėdamas pakelti jų dvasišką ir medėgišką buvį ir pats apie tai darbuosė ir kunigam liepė raginti žmones, idant mokintus skaityt, teipos-gi prisakė, idant kunigai prie bažnyčių įsteigtų ir laikytų pradines moksaines (da tą- syk tas nebuvo uždrausta) ir mokinyt mažus vaikelius. Pats vyskupas ir tuli kunigai norėdami padėti dėl žmonių, pradėjo

rašyti naudingas knygas; Dievas laimino jām tame darbe, nes visi — dideli ir mazi perpie-tėmis arba šventomis dienomis vieni nuo kitų pradėjo mokintis skaityti ir teip ant senatvės vyskupas sulaukė to, jog išgirdo, kaip lietuvi- viai gėdino vienas kitą, jeigu nemokėjo skai- tyti. Kokis jo buvo prisirišimas prie savo tė- vynės ir brolių, galima suprasti geriausiaš to, kad paklaustas nekartą, dėlko lenkiškai nie- ko nerašo, atsakydavo: „Lenkai ir taip daug turi raštininkų, kurie gali rašyti dėl lenkų len- kiškai.“ Kaipo paveizdą jo darbštumą paim- dami privalome dar zinoti, jog jis savo gyve- nime 850,000 žmonių padirmavojo, 50 bažny- čių pašventino, 550 pašventino į kunigus ir net kelis kartus taip didelę vyskupystę apva- žiavo; vienų, tiktai privatiškuose reikaluose rašytų laiškų liko keliolika tukstančių, neska- itant tukstančių jo aplinkraščių, išduotų į Že- maičių diecezijos kunigus ir žmones įvairnia- siuose reikaluose, teip kad anie pažinti, galima drąsiai sakyti, kožną simptomą lietuviško gy- venimo.

Girtuoklystė, baisiai išsiplatinusi anuomet edė visas pajėgas musų tautos; sunkiai už- dirbtą skatiką musų tėvai, baudživos dar pris- pausti leido karčemose. Šviesus vyskupas suprato, jog be sumazinimo girtybės —edaug galėsįs savo tėvynei pagelbėti. Kaipo Vy- tautas savo laike prieš Lietuvos priešus vokie- čius paleido savo skardų balsą po visą tėvynę, visus tėvynainius persergėdamas prieš abelną nevidoną, teip dabar išgirdo Žemaitija ir Lietu- va vyskupo Valančiaus balsą, parodantį tautos ir tėvynės neprietelių aršiausią — girtuoklystę. Iš Varnių, vyskupo Motiejaus sostapilės, pradėjo eiti laiškai, kuriuos skaitė ar girdėjo skai- tant milijoną lietuvių; tuose laiškuose girty- bės baisumas ir blėdis kuogeriausiai buvo nupiešta. Išgirdus Lietuva savo vadovo per- sergėjimus ir supratus jų teisingumą, paklau- sė savo Tėvo, visur pradėjo tvertis blaivystės brolijos, žmonės liovėsi gerę degtinę ir į kelis metus persimainė mūs tėvynės išveizda. Vie- toje griuvančių triobų, apleistų ukų, apdris- kusių šeimynų, belaikinių senių pasirodė gra- zios ukės, naujos triobos, pasiturinčios šeimy- nos, pasilinksminančios gražių knygelų skai- tymais. Skaitymo buvo išmokęs Jo Mylista Žemaičių vys., o knygeles zemaitiškai bu- vo surašęs teippat tas pats Jo Mylista arba Jo artymiausi prieteliai, draugai (iš kunigų ir svietiškų). Užtat amžina garbė tebuna vys- kupui Motiejui! Garbėsime jį sykiu su savo kitais didžiavyriais, su Vytautu, Gediminu, Keistučiu, kolei mūs tauta gyvuos, kolei Lie- tuviškos kalbos žodžiai skambės pasaulėje. Ypač gi tebut' garbė brangiam Lietuvos Mo- kintojui šimet, kada suėjo 100 metų nuo jo gimimo, kada Lietuva švenčia Jo šimtmetinį jubilėjų.

* Neseniai lenkai išvertė į savo kalbą atspaudino tą vyskupo Motiejus veikalą.

Karvojaus Laiszkai.

Antras Laiszkas.

Prisimenā man gimnazijos laikai. Turėjome labai gerą mokinioją geografijos, — užtenka pasakyti, kad nė vienas jo mokininis niekada nereikalavo vadovėlio: atsiminimui vardų visokių miestų, upių ir tt., vietų jų padėjimo ir tt. užtekdamo žodžių mokiniojo. Mokedavo jis teip prikalta atyda prie savo pasakojimų, kad aleivienus jo žodelis ant ilgo laiko pasilikdavo galvoje klausytojų. Ypatingas talentas!

Pasakojo jis kartą (buvau tada antroje klasiėje) apie Palestiną, snekėjo apie Jeruzolimą, jos didumą, turtus, istoriją ir tt. Gaudėme jo žodžius, kaip paprastai. Parėjo kalba apie bažnyčią, pastatytą ant grabo Atpirkėjo. „Ar žinote, vaikai, kam ji priguli?“ paklausė mokytojas. Pradėjome spēt: vieni sakėme, kad katalikams, kiti — protestonams, tretii — pravoslavams, ketvirtii — turkams ir tt., bet nė vienas negalėjome ispēt dėl tos prastos priezasties, kad bažnyčia priguli visiems Kristaus iszapintojams.

Po lekcijai vienas draugas prisipažino man, kad jis tai sakęs bažnyčia prigulinti pravoslavams, nes buvo jam gėda sakyti, kad katalikams.

Vaikas 12—13 metų gėdyjosi savo katalikizmo tikėjimo!

Ta gimnazija buvo persigerusi maskolizkai-pravoslavizska dvasia. Nuo mažų dienų kalė mums į galvą paguodone rusizkos vieszpattytės ir jos tikėjimo, o paniekinimą katalikystės ir nerusizkų tautų. Taigi tikėjome szventai, jog katalikai kadisiai persekiojo stacziatikius, jog Huss buvo kankintinis, jog Tetzel už pinigų atleidinėjo busiančius griekus, o sužeistas Krištuszka suszuko: „Finis Poloniae!“ ir kitiems iszmislanis. Tie daiktai buvo teip uoliai mums įkalbinėjami, kad, kaip jau sakiau, vaikas antros klasės jau gėdyjosi savo tikėjimo; ne tik tikėjimo, gėdyjosi savo tautystės ir kalbos. Toks iszauginimas maskolizkose gimnazijose kaltas, jog tiek lietuvių užmirszo savo katalikizką tėvynę. Vieni vedė maskalkas, kiti žydelkas — pradėjo pasidavinēt už maskolius, o ne lietuvius.

Bet tokių sulygintiniai atsirado nerdaug. Su daugeliu atsitiko tas, kas kadaisiai buvo su szv. Paulium, kurs apie savę raszo: „Kad buvau vaikas,

mislyjau, kaip vaikas, dariau, kaip vaikas, kalbėjau, kaip vaikas, bet kad suaugau, iszgaravo viskas, kas buvo vaikizsko.“

Paaugome ir i zaugome. Iszėjome į svieta, susidurėme su yvairiais žmonėmis, iszgidrome kitas nuomones, pamatėme kitus užsidegimus, patyrėme kitus idealus bei siekius. Persimainėme. Isz provincijonalių su siauromis pažvalgomis iszėjome „ant žmonių“: iszmokome paguodoti kitus žmones ir kitas nuomones, iszmokome pamylēt ir savo krasztą ir savo kalbą ir savo brolius. Nevienas tai skatiku, tai plunksna, tai darbu prisidėda prie pakėlimo lietuvių.

Teip buvo su mumis.

Dabar, po tiek metų, tą patį apsi-reizkima matau Amerikoje. Kad mums kalbėjo gimnazijoje, buk Lietuvą prapuldė lenkai su jezuitais, buk popieziai priesiznosi mokslui bei liusybei — kad mums perstatinėjo baisyse spalvose ispanizką inkviziciją arba szv. Baltramiejaus naktį ir kad kėlė į padebesius net Ivaną Grozną — siekis mokiniojų buvo padaryti mus maskoliais, įkvepti mums meilę caro ir „aticzestvos“. Mes tikėjome, dėlto kad buvome vaikai.

Tuli, ant nelaimės, pasiliko „vaikais“ ligsziol. Pora jų atkeliauo i Ameriką ir pradėjo musų žmonėms skelbtą, ką girdėjo nuo savo maskolizkų mokytojų. Ne, negerai pasakiau. Neskelbė visko, ką girdėjo nuo mokiniojų, tik dalį butent tą dalį, kurioje yra peikiami jezuitai, katalikizska bažnyčia ir tt.

Žmonės, nors jau ne vaikai, įtikėjo kaip vaikai.

Kalbėkime aiskiau. Maskoliai įkalbinėjo mums visokius prasimanymus dėlto, kad norėjo, idant nustotume but lietuviiais ir katalikais, o taptume maskoliais ir pravoslavais. Musų skelbėjai naujo mokslo anaipolt nenori daryti savo klausytojų maskoliais ir stacziatikiais; ne, jie nori, kad lietuviai pasiliktu lietuviiais, bet pamestu katalikystę. Skirtumas tarp maskolizkų agitatorių ir lietuviszkų novatorių yra tik szitas: pirmiejie trokszta padaryti isz lietuviu m a s k o l i s z k ą priesiznką katalikizskos bažnyczios.

Bet tiek to agitatorių. Klausymą keliu, svarbų klausymą: dėlko musų broliai Amerikoje įtiki novatoriams ir teip lengvai pameta savo tikėjimą; netik pameta, bet dar pradėda kovoti priesz

jausmus, kuriuos pirmiau laikydavo už szvencziausius.

Dėlko?

Viena — ne vienatinė, nors gal svarbiausia — priezastis to apsi-reizkimo yra stoka kritizskumo. Iszgirsta žmogus, kad Lietuva buvo galinga tik tuomet, had buvo stabmeldizska, o pradėjo pult priėmusi krikszczionybę — taigi Lietuvą suėdė krikszczionybė. Žmogus tam tiki, nes jam nė į galvą nepareiua prisiznūrēt arčiau sąlygoms, kuriose buvo stabmeldizska Lietuva. Tuo pačiu tarpu jis užmirszta arba nežino, jog musų tėvynė buvo galingiausia laikuose Vytauto, kurs buvo kataliku, o nenoriencius priimti katalikystės žemaiczius kardu prie to privertė.

Ir teip visur.

Aną dieną susitinku su pažyrtamu. Vaikinas szvarus, skaito „Dirvą“ ir kitus laikraszczius. Prasidejo sneka apie „Tvaną“. — Kazin ar lietuviai nebutu iszgrajyję, atsimesdami nuo lenkų ir susijungdami su szvedais? — klausia jis maneš.

Klansymas nė szio nė to. Galima butu apie jį ilgai snekēt, statyti visokias teorijas ir tt. Bet kas isz to, kad jo papėdė buvo persitikrinimas, jog lenkai prapuldė Lietuvą. Teip jam buvo pasakya ir tam jis tvirtai tikėjo. Jeigu butu turėjęs nors kiek kritizskumo, butu pamislyjęs, kad ne lenkai prapuldė musų tėvynę, bet musų didaponiai, kurie persiēmė lenkizsku budu. Ne kalnas, nuo kurio žmogus nupuolė, kaltas, kad žmogus nupuolė, bet pats žmogus, kurs ant jo nemokėjo lipti.

Palyginimas gal neatsakantis, bet tiesa yra, kad mes patys prapuldėme tėvynę, ne kas kitas, ir kad mes patys ją atgaivinsime, o ne lenkai, maskoliai nė kita kokia tauta.

Atkartuju, kad prasiplatinimas bedievystės tarp Amerikos lietuvių vaizium nekritiszkumo.

Kas žino kitas priezastis?

Karvojus.

Uzsiraszyk

„ZVAIGZDE“

Isz lietuviszku dirvu.

Shenandoah, Pa. 16 Vasario 1901 m. sukako 100 metų nuo dienos užgimo Žemaičių vyskupo Motiejaus Valancziaus. Nedėlioje 17 d. Vasario po dievmaldystei, Shenandoah'io lietuviszkoje bažnyčioje tapo perskaitytas pirmutin's vysk. Valancziaus laiszkas, o po miszparų ir atgiedojimo Te Deum, atsilaikė ant bažnytinės salės prakalbos. Atidarius kun. P. Abromaičiui susirinkimą, kun. A. M. Milukas apsakė visą mūsų garbaus vyskupo gyvenimą ir darbus, kuriuos buvo daręs dėl lietuvių labo, podraug apkrešdamas apie užmanymą atspaudinti jo raškus ir apie apvertimą jų ant naudos jaunų lietuviszų vyrų, norinčių pasiekti augstesnius mokslus, bet neturinčių kuomi ir negaunanczių isz niekur pagalbos. Po kun. Milukui gražiai kalbėjo kun. V. J. Kudyрка isz Hazleton'o. Jis teippat daugiausiai kalbėjo apie būdą ir atspaudinimą knygų vyskupo Valancziaus, apie neropstingumą lietuvių ant pakelimo garbės savo gar laisviųjų rasztninkų ir pasinaudojimą jų rasztais. Paskako apie kitų tasų rasztninkų, kurie savo rasztais pakėlė ir atgavino visą koznas savo tautą; bet, kad jų rasztai teip būtų buvę neatspaudinti, kaip rasztai vysk. Valancziaus, būtų nieko gero neatnesę ir nepadarę. Girdi, dabar mes neturime jų atsakyti, nei kuomi pasigyrti, bet turėm atspaudinti vysk. Valancziaus knygas, galesime pasakyti, jog „brogerisime knygas, kuri sena yra kaip Mat zelis, o dar tokia nauja ir graži kaip ziedien užgimusi“. Žodžiu sakant, abu kalbetojai labai gražiai ir gusiai vi ką apsakinėjo.

Po prakalbų nutarė „jubilejinis vyskupo Valancziaus komitetas“ iszrinkti kozname mieste Schuyl. Co. kolektoarius, kurie kolektauoti pinigų ant iszleidimo nors dviejų vysk. Valancziaus knygų, beje pirmos ir antros, kuriose tilps apie 1000 pusl. Komitetas susideda isz 12 ypatų, kurių prezdentu yra kun. P. Abromaitis isz Shenandoah'io, kun. V. J. Kudyрка isz Hazleton'o viceprez., kun. A. M. Milukas sekretorium ir V. J. Stagaras isz Shenandoah kasierium. Kasierius yra užsistatęs kauciją \$1000. Kurie paaukaus nemažians kaip 50c., bus gorsinami mažiausiai per du laikraszeiū. Kurie paaukaus \$1.00 po atspaudinimui apturės abi vysk. Va-

lancziaus knygi, iszleisti „Jubilejinio vyskupo Valancziaus komiteto Schuyl. Co.“
Iv. Skaistutis.

Elizabeth, N. J. Klebonas kun. B. Zindzius, pritardams visiszkai jubilejinio komiteto darbiui, paaukavo \$5.00 į „Žvaigždės“ atidarytą fondą. Kolektorai ant vysk. Valancziaus rasztų iszleidimo bus iszrinkti czia neuilgioi; kun. Zindzius žada teipgi padaryti ir bažnyčioje kolekta ant to prakilnaus reikalo, kaip veik pasitaisys isz ligos, kuri jį kaunkina nuo ilgesnio laiko.

N.

Newark, N. J. 28 d. Vasario pas p. D. Szopį susirinko kuopelė prakilnesniųjų szio miesto lietuvių reikale vysk. Valancziaus jubilejaus. Ant susirinkimo pribuvo kun. A. Milukas, jubilejinio komiteto sekretorius ir kun. V. Varnagiris, Brooklyn'o klebonas. Kun. M. ilgai kalbėjo apie vysk. Valancziaus dvasios didybę, apie svarbą jo darbų ir apie ypatingai svarbią gadynę, kurioje jis dirbo. Potam ragino susirinkusius, kad rupintysi ir pas savę kalbinti žmones ant aukavimo ant vyskupo rasztų ir kad dirbtų isz visų pajiegy.

Kun. Varnagiris aizskino reikalą paraszymo vysk. Valancziaus biografios paremtos ant faktų.

Potam tapo iszrinktos dėl rinkimo aukų szios ypatos: Jonas Gaubis, Dom. Szopis, Ant. Maczys, Kazys Tamkus, St. Franis, J. Mekis. A.

Kas sviete girdet.

Jau kad kam kada pradeda nesieka, tai nors tu ką nori daryk, Lėdos neatsikratysi. Teip yra ir su mūsų ne laimingais Kražiais. Paklausykite es tenai atsitiko. Kaip jau vis žinoma, maskoliai kražiecius iszskerdė, gerą bažnyczia, nuo jų atėmė, pakui uždarė, neva isz pavojaus žmonių užgriuvimo priestasties. Bet kražiečiai tai smarcius vyr'ai — jie nutarė teip tuos griuve sius pataisyti, kad isz jų kony nauja bažnyczia iszeitu. Inzijo reikalings valdzios daleidimą ir pradėjo rinkti pinigus. Dievobaimingi kražiečiai aukavo kiek galejo ir reikalings suma greit augo. Vietinis klebonas kun. Godzinskis pinigų dedavo į vieną isz Vilniaus bankų. Paskutiniame laike turėjo savo rankose 6,000 rublių. Ka-

dagi laugu toklą sumą pas save laikyti, kun. G. dzinskis norėjo nuvežti tuos pinigus į Vilnių. Jogei be praszparto isz namų iszvažiuoti nevalia, kunigis nuvažavo pas pavieto raczelniką ir, jam papasakojes visą teisybę, praszė praszparto. Raczelnikas atsakė jogei jis reikalaujes 3 dienų idant gal tu tą veikalą isz svarstyti. Ant rytojaus vakare priesz kleboną užvažavo vežmas, isz kurio iszlipo žmogus ir pareikalavo kunigo pas raczsztantį ligonį. Kunigas skubiai apsilviko ir ėjo važiuoti, bet vis spejo atidaryti duris, juole trys su už degtom barom žuonė, ir atkisę re volverius, parikalavo nuo kunigo pinigų. Klebonas siūlė jiems 100 rublių, kuriuos savo turėjo, bet vagys reikalavo idant jiems atidotu pinigų serinktus ant bažnyczios. Tuos turpu, kunigas atsinaudė, kad vien jo draugas pas jį paliko revolvejį. Gerai, tere jis vagiams, eikite su manim, a z juos parodysiu kur jini ai stovi, o jus gales te pasie pasiuoti. V giedai madzgo ir ėjo pakui kunigą tas gų vietą pinigų isz sitraudė revolverį ir tik... pykszi vienam į kaktą. Tas griuvo negyvas. Klebonas kitam. — ir tas gravo bet tik sunkiai sužistis. Tre czias, pajutęs tokį pinigų karsztomą, i zdorė per duris. Žmonės iszgirde szauvis, sehoję į kleboniją, o pamatę gulnecius ant grindų vagius, puole-i žuonėti kas je do vienai. Nagi... ir atmykii kas buvo do vienai! Jau tai nieko nebus, ... nestmystit. Taigi asz jums pasakysiu negyveliu buvo pavieto raczelnikas, sunkiai suzeistuo arednikas, O ką ar te puilius caro perstatytojus turi kražieciai?

Vaszarvoje namie Antanas Viegiris, mokytas lingvistas ir didelis lietuviszkos kallos žinovas. Numrė mergyves es 83 metus.

Naujasi Anglijos koralius Eduardas VII beje padaryt naują su karoną, nes toji, ką buvo gera buvusiams karaliams — jam per maža.

Matyti, didelę galvą turi naujas vieszai's. tik kas zin ar ne tiszszj?

Žinomas pr neuzų mokslinczius, astronomas K. Flammarion's, neseniai vel apyrruo prancuziskam laikrasztyje savo rasztą apie planetą Marsą, kaip žinoma, ta planeta yra artymiausia žemei, jei ne laikyt mėnulio, ir kaip mė-

na, daugelyje dalykų labai panasi mūsų žemei. Flammarionas savo raszte davadžioja, kad tulos planetos esą apgyventos, o ypatingai Marsas, kurio gyventojai labiausiai prasilavinę ir tobulesni už žemės žmones. Mena, kad maršiečiai taikosi su mumis susiprasti su šviesos pagelba, bet mūsų žvaigždininkai ikšiol negali suprast tų ženklų, nors daug apie tai rupinasi.

Dabar inžinierius Dobrotvolskis Petropilėje ketina duoti atsakymą maršiečiams ant jų ženklų, o tai jis padarysęs siųsdamas nuo žemės elektrinės šviesos spindulius.

Vietines Žinios.

Daugelis mūsų žmonių serga ir miršta, sžitą mėnesį buvo net trys pagrabai lietuviszkoje bažnyčioje.

„Žvaigždės“ spaustuvėj reikalingas vaikas norintis pramokti zeceriat.

Kriauczių darbai labai blogai eina.

Atsilankęs čia kun. Milukas, sekretorius jubilėjinio Valancziaus komiteto, ragino lietuvius rupintis apie judėjimą prie izleidimo vyskupo rasztų. 27 d. Vasario nekuriė prakilnesni lietuviai susirinkę ant parapijinės salės ant įneszimo klebono kun. Varnagirio pristoto remti susidaruso Schuylkino paviete komiteto darbą. Nutarta rinkti aukas (kalektoriais izsrinkti Kazys Ruszinskas ir T. Križanauskas, daugiausia bus paskirta vėliaus) ir siųsti jas kasiėriui V. J. Stagarui. New York'o ir apielinkių lietuviai nutarė savo pinigų sukalektavotų dalį pavesti įsteigimui premijos už paraszymą vyskupo Motiejaus bijografijos. Paraszės geriausia bijografiją gaus 100 rublių, o kiti du po 15 ir 10. Sudziomis konkurso perstatyti klebonas vietinis kun. Varnagiris, kun. A. Milukas, kun. A. Kaupas, kun. J. Žilinskas ir V. Stagaras.

Ant susirinkimo buvo ir p. S. Pranis izz Newark'o. Placziausia kun. Milukas kalbėjo apie nuopelnus vysk. Valancziaus ir reikalinguma jo jubilėjaus szventimo per izleidimą jo rasztų ant naudos stipendijos jo vardan.

3 d. Kovo mėn. Dr. „kun. Dauk-

szos knygyno“ susirinkimo apart kitų visų rodavimusių ir nutarimų, buvo nutarta teipgi rinkti aukas ant izsleidimo vysk. Valancziaus rasztų. Ant rinkėjų aukų likosi izsrinktais: Jurgis Vokietaitis ir Simonas Bonkeviczius. Padaryta kolekta ir surinkta \$3.60.

Ateinancioje nedėlioje ir panedėlyje (10 ir 11 Kovo) lietuviszkoje bažnyčioje bus perstatomos per ypatingą specialistą Vieszpaties Jėzaus kanczios ant 7:30 vakare. Szis perstatymas bus vertas pasistebėjimo, nes jis užganėdins ir sujudins dvasiai kiekvieno krikszczonio-kataliko. Tad, broliai ir seserys, neužmirszkite tų dienų ir nepatingėkite atsilankyti ant szio puikaus perstatymo. Tikietas už įžengą 25 ir 50 centų.

JUBILEJINIAM VYSKUPO M. VALANGZIAUS

RASZTU ISZLEIDIMUI PAAUKAVO

Antanas M. Macijauckas	\$1.00
Tamas P. Križanauskas	1.00
Paulina Daniuniute	1.00
Jurgis Abraitis	1.00
Iszviso	\$4.00

VYS. VALANCZIAUS RASZTAI,

Kurios, anot Teyves Sargo, relikia izsleisti, doszlimtije tomu jubilėjnio izsleidimo (1801—1901).

- PIRMA KNYGA. I. Istorija Szventa Senojo Instatyto, t. y. nuo sutvėrimo pasaulės lig užgi- 132 pus. mimo Kristaus Vieszpaties.
- II. Gyvenimas Jėzaus Kristaus, Vieszpaties 270 ps. mūsų, arba Istorija Naujo Instatyto.
- III. Gyvenimas Szvencziausios Marijos Pa- 113 p. nos.
- 515 psl.
- ANTRA KNYGA. I. Pradžia ir izsziplėtimas Katali- 305 p. kų Tikėjimo.
- 18 p. II. Prajautimas.
- 30 p. III. Vargai Bažnycies Katalikų
- 24 p. IV. Perspėjimas.
- 30 p. V. Sznekėsis kataliko su nekataliku.
- 30 p. VI. Izz tamsybės vėda kelias taisybės.
- 16 p. VII. Litaniaj visų Szventų Muczelninkų.

433 psl.

TRECZIA KNYGA. I. Gyvenimai Szventųjų, tų, kurių vardais Žemalcziai užvis geba vadintis 302 p. eile abėcėlės suraszti. Pirmas dalis.

II. Gyvenimai Szventųjų Dievo. Antra da- 292 p. lis.

592 psl.

KETVIRTA KNYGA. I. Žemalczų Vyskupija. Pir- 339 p. mą dalis.

270 p. II. Žemalczų Vyskupija. Antra dalis.

609 p.

PENKTA KNYGA. I. Paaugusių žmonių knygy- 146 p. lė.

101 p. II. Valkų knygelė.

100 p. III. Palangos Juzė.

240 p. IV. Pasakojimai Antano Tretininko.

100 p. Žemalczų Patarlės.

687 psl.

SZESZTA KNYGA. I. S. Tamosziaus izz Kempės. 324 p. Apie sekimą Kristaus.

199 p. II. Visi psalmai Karaliaus Dovydo.

150 p. III. Psalmi ai cėlėmis.

50 p. Giesmės apie s. Apasztales etc.

728 p.

SEKMA KNYGA. I. Apie broszvas su įstavymais v. 154 p. Domininko.

II. Žinia, kaip reikia atikti spaviedų izz 32 p. viso amžiaus.

48 p. III. Garbinimas Szv. Szirdies Viesz. mūsų.

10 p. IV. Apie broszvą blaivyatė.

V. P.emeniszki rasztai apie blaivytių ir ki- 100 p. ti.

342 psl.

ASZMA KNYGA. I. Mokslas Katalikų Tikėj- 337 p. mo.

12 p. II. Pamokiniukas apie Sakr. Dizma-vonis.

349 psl.

DEVINTA KNYGA. I. Davotų knygy. 550 pusų.

DESZIMTA KNYGA. Margumynai.

ZVAIGZDĖS AGENTAI:

Povylas Gaizaukas, Mahanoy City, Pa.
Jonas Grinius, Waterbury, Conn.
Jis yra agentu amj visų New England valstijų.

Juozas Kasulaitis, Pittston, Pa.
W. Daunora, Brooklyn, N. Y.

Antanas Szleika, Spring Valley, Ill. ir apielinkej.
Mikolas Miszkunas, Newark, N. J.

J. Macziulaitis, Newark, N. J.
J. Rabikauckas, Brooklyn, N.Y.

PASARGAI

„ZVAIGZDES“ spaustuvė yra atidary-
ta sziomis valandomis.

SZIOKTIOM DIENOM:
Nuo 8-os ryto iki 9-ai vakare.

NEDELIJOJ:
Nuo 10 iki 11 ryte ir nuo 2 iki 5 po piet.

THE LITHUANIAN WEEKLY
"ŽVAIGŽDE" -- The STAR.

The only Lithuanian publication in New York, New Jersey & New England States, valuable advertising medium, executes translations and job printing in English, Lithuanian and all Slavish languages.

PUBLISHED EVERY THURSDAY

94 Grand Str., Brooklyn, N. Y.

A. BALTIEJUS, Manager

All Communications must be addressed:

"ŽVAIGŽDE"

P. O. Box 17, Station W., Brooklyn, N. Y.

RATES OF ADVERTISING ON APPLICATION.

Sanvaitinis laikraštis

"ŽVAIGŽDE"

Išleista kas CZETVERGAS, 94 Grand Street.

Kas mėnuo ant metu \$2.00, In uzmare \$2.50.

Anicetas Baltiejus, Dažurėtojas

Korespondencijas ir laiškus su pinigais adresuoti:

"ŽVAIGŽDE"

Station W. P. O. Box 17, Brooklyn, N. Y.

TELEPHONE 2160 WILLIAMSBURGH.

Szitas „Žvaigždės“ numeris yra pasveštas Vyskupo Motiejaus Valancziaus atminčiai iš priežasties jo 100-metinio jubilėjaus.

Vyskupo M. Valancziaus paveiklas, patilpęs szitate Žvaigždės numeris, paimtas yra iš Lietuvosko Albumo, urį neseniai įsleido kun. A. Milukas.

L. Albumo išleistojas už jokius pinigus negalėjo gauti nei iš Kauno, nei per Varszavą vyskupo Valancziaus geresnės fotografijos. Argi vis neatsiras Žemaičių vyskupystėje tėvyninių, kurie prisijusių mums, amerikiečiams, gerą to didžiavirio paveiklą, kurį mes praplatintume tarp žmonių?

Labai naudingą yra daigtų ir didelių kalingų paraszymas, platesnės vyskupo Valancziaus bijografijos. New York'o apielinkių lietuviai pristodami ant jubilėjinio komiteto uzmanymo ir dar apsiimdami rinkti aukas ant premijos už apraszymą vyskupo M. gyvenimo, padarė labai gerą darbą, darbą labai naudingą.

Lietuvizski d'žiuonai nepagyre vys. Val. darbsztumo, anaipitol! Tyczojosi

dar jie, kad vyskupas užsiima tokiomis niekniekais kaip „chlopiška“ (kaip jie vadino lietuvizskąją kalbą. O delto tuom didesnė jam garbė priguli! (Katalikas.)

Kuomi-gi galetume geriaus paminti atmintį vyskupo, kad ne jubilejiniu išsleidimu jo rasztų? Ypacz dar, kad pelną už anas knygas apverstume ant vyskupo Valancziaus vardo stipendijos del besimokinančiosios jaunuomenės! (Katalikas.)

Szyvies vyskupas drąsiai balsą pakelė ir reikaluose apszvietimo žmonių, nėsą matė visur tamsumą ir nežinią, daugybę piktadarysezių; žinojo, kad retai kuris moka skaityti. Kad žmonės suprastų tikėjimą, jis liepė pamokslinyciose, išzaisszkinti katekizimą; visoje parapijose kunigams įsakė parengti parapijines mokslaines ir apie pasivedimą mokslaviecių, drauge su skaitiliumi mokintinių, duoti jam pociam kasmet žinią. Nėgana to, pats pradėjo, o ir kunigams liepė, raginti visus žmones, taigi ir užaugusiuosius, kad mokintys skaityti.....

Mokėjimas skaityti ir giedoti įėjo į paprotį. Kitą kart būdinėse nebūdavo kam giesmę užtraukti, dabar kožnam kaime mergės ir berniakai moko giedoti iš kanticzkos. Juk palengva svietas emė už gėdą lūkyti jaunam neišmokti skaityti. „Feisingai už tai galima sakyti, kad vyskupas Valanczius izsmokino Žemaitiją skaityti ir melstiesi Dievan iš knygos.“

(Liet. Rasztai ir Rasztininkai.)

Iš N. 2 „Žvaigždės“, ir iš dabartiniame numerije patilpusio Jubilejinio Komiteto atsiszaukimo skaitytojai žino, jog mūsų redakcija apsiemė išzleisti ant naudos stipendijos prie **Motinės** Dr. penktą toją vyskupo Valancziaus rasztų. Idant gi duoti progą ir savo skaitytojams prisidėti prie to prakilnaus darbo atidarome fondą jubilejiniam vyskupo V. rasztų išzleidimui. Visų aukantųjų vardus garsysime „Žvaigždeje“, o pinigus nūsūsime p. V. Stagarui, kašieriu jubilejinio Komiteto, kuris yra užsistatęs kauciją.

Pirmus 4 Numerius „Žvaigždės“

leidome visiems, kurių adrisus turėjome. Nuo szio laiko „Žvaigždė“ iszeis regulariszškai kas czetvergas ir bus siuncziamas tik tiems, kurie užsimokėjo prenumeratą.

Lietuvizsko Albumo, dalis II ir III yra ant pardavimo „Žvaigždės“ redakcijoje. Preke 1 dol., su aparais 1 dol. 25 centai.

SENIUSIAS IR DAUGIAUSIA UZSITIKINTIS NAUJAUSIU DRAPANU SZTORAS RYTINEJ APIELINKE.

JOHN J. Gorman's
ESTABLISHED 1857

Kartą pabandę persiuktyste, kad pas mus yra didžiausias sklodas ir zemiausios prekės ant

MOTERU APREDALU, VALGOMU TAVORU, NAMU IZTAISYMU,

Pirsztinių, Korsetų, Raiksczečių, Visokų Papuoszimų, Pančekų, Drapanų Apatinių, Namu Iztaisyimų, Mezzinių, Skepalečių, Skurinių Tavorų, Pasmarszkičių, Perfumų, Auksinių ir Sidabrinų Daigtų.

VYRU PAPUOSZIMU.

Mus Mieris
MANDAGUS P. SI-
ELOIMAS SU VISAIŠ
Mažinausių Izol-
dimo praneszeiti
virszininkai.

Nauja
Ideja
10c.
Mados.

Tavorai vist yra
gvarantuojami
kaip perstatyti.
Kliudos atydžiai
paraszomos
Neužsigandė-
nantiems pilnu-
gų sugrozim.

VAKARAIS ATDARA
Panedelij ir Subatoj.

Pavasarinės drapanas dabar pas mus galite gauti.

Specijalizski - Izspordovimai

Panedelij, Ketverge ir Subatoj

VALGOMU TAVORU CZEKIAI duodasi su kožnu pirkiniu nuo 10 centų auksztyn. Dubaltavai czekių duoda prie KAVOS ir ARBATOS.

Pabandykit pas mus.

John J. Gorman,
229-235 Grand Str., Br'lyn, N. Y.

Atsiszaukimas jubilėjinio vyskupo Valancziaus Komiteto.

Tevynės Sargas, lietuviszkas laikraštis, iszeinaš Tilžeje, NN. 2 ir 3 1900 m. padavė užmanymą, kad tuli turtingesni lietuviai parupintu jubilėjinį iszleidimą visų vyskupo Motiejaus Valancziaus rasztų, kuriuos pardavinėdami turėtu gerą pelną. Artinantis szimtmetinėms sukaktuvėms gimimo vyskupo M. Valancziaus per laikraszczius **Kataliką**, iszeinančį Chicagoje ir Saule, iszeinančią Mahanoy City, paduotas buvo projektas, kad vietoje darymo intereso isz Vyskupo Valancziaus rasztų, juos iszleisiantieji padovanotu Draugystei **Motinėlei** kuri už pinigus surinktus isz pardavinėjimo tų rasztų issteigtu stipendiją vardan Žemaičių vyskupo ant naudos neturtingų lietuvių studentų. Užmanymą tą pagyrė kuone visi lietuviszki laikraszcziai, o laikrasztis „Žvaigždė“ iszeinaš Brooklyn'e net apsiėmė savo kasztais iszleisti ant naudos stipendijos vieną tomą vyskupo Valancziaus rasztų, beje pentkąjį, kuriame patilps sekanczios Žemaičių vyskupo knygelės: a) Pasakojimai Antano Tretininko, b) Paaugusių žmonių knygele, c) Vaikų knygelė, d) Palangos Juzė, e) Žemaičių patarlės.

16 dieną Vasario, t. y. per 100-metines sukaktuves gimimo vyskupo Motiejaus Valancziaus Shenandoah'rije ir apielinkėse susidarė tam tikras komitetas isz 12 ypatų,

kuris rupjėsis apie surinkimą kasztų iszleidimui nors dviejų garbingo vyskupo knygų, beje antros ir treczios, kuriose tilps apie 1000 puslapių druko. In Jubilėjinį vyskupo Valancziaus komitetą Schuylkino paviete ir apielinkėse įėjo sekanczios ypatos: kun. P. Abromaitis isz Shenandoah pirmsėdis, kun. S. Pautienius I vice-pirmsėdis, D. T. Baczkauskas II vice-pirmsėdis, abudu isz Mahanoy City, kun. V. J. Kudyрка isz Hazleton'o III vice-pirmsėdis, kun. A. Milukas sekretorius, V. J. Stagaras isz Shenandoah kasierius, kun. J. Delinikaitis (klebonas MtCarmel'io ir Shamokin'o liet. parapijų), kun. Kaminskas (klebonas New Philadelphia's ir Minersville's

liet. parapijų), Kazys Radzevicius (Susiv. kasierius) ir V. Chmieliauskas abu isz Shenandoah, V. Rinkevicius ir A. Danisevicius (Susiv. vice-prez.), abudu isz Mahanoy City. Kasierius V. J. Stagaras užsitate kauciją ant 1000 dolerių, kuri tai kaucija jau yra registruota (recorded) Pottsville's Recorder'o biure po numeriu **302 March Term 1901**.

Nedėlioje 17 d. Vasario po iszkilmingos diemaldystės miszparų ir atgiedojimo **Tedem** Shenandoah'rio liet. bažnyczioje, susirinkusiems parapijėne saleje lietuviams po prakalbų buvo pranešta apie visą tvarką susidariusią ir buvo nutarta kožnam

mieste Schuylkino pavieto ir kitur iszrinkti kolektorius, kurie kolektavotu pinigus ant iszleidimo vyskupo M. Valancziaus rasztų. Kožnas, kurs duos nemažiaus kaip vieną dolerį, gaus abi knygi iszleisti „Jubilėjinio vyskupo Valancziaus komiteto.“ Idant apsi-saugoti nuo apgavyszių, visi lietuviai yra persergiami, kad duotu tik tokiems kolekto-riams, kurie turės lietuviszka iszdrukuotus tam tikrus kvita-rijusuzs, ant kurių bus para-szas komiteto pirmsėdžio kun. P. Abromaicio, o teipogi peczėtis ir paraszas klebono lietuviszkos parapijos to miesto, kur yra kolekta da-roma. Vardai visų davusių nemažiaus kaip pusę dolerio bus atspaudinti mažiausiai dviejuose laikraszcziuose (Žvaigždės ir Saules iszleis-tojai apsiėmė garsinti už dyką aukautojus), o teipgi knygo-se vysk. Valancziaus, kurios bus iszleistos komiteto su-rinktais kasztais.

Vyskupas Motiejus Valanczius.

Idant parodyti gerą paveidą komiteto sąnariai per apvaikszcziojimą sukaktuvių vyskupo Valancziaus gimimo, Shenandoah'rije ir Mahanoy City nedarė jokių kolektų, ale pirmiausiausiai patys sudėjo gausias aukas. Kun. P. Abromaitis paaukavo 25 dol., kun. S. Pautienius — 50 dol., kun. A. Milukas — 10 dol., kun. V. J. Kudyрка — 10 dol., kun. J. Delinikaitis — 15 dol., kun. A. Kaminskas — 10 dol., D. T. Baczkauskas — 15 dol., K. Radzevicius — 10 dol., V. Chmieliauskas — 10 dol., A. Danisevicius — 10 dol., V. Rinkevicius — 10 dol., V. J. Stagaras — 5 dol. Viso labo susidėjo \$180.00.

Sudėję tokias gausias aukas sąnariai „Jubilė-

nio vysk. Valancziaus komiteto Schuylikin'o pavieto ir apielinkėse" drąsiai atsisaukia į visus geros valios lietuvius, kad su savo aukomis pasiskubintu įvykinti puikų užmanymą išleidiu to garbingo ir didžiausio lietuvio rasztų, už kuriuos paskui bus įsteigta stipendija, kuri duos paszelpą nevienam neturincziam kasztų, o norincziam pasiekti augstesnius mokslus jaunam lietuviui. Aukaudami ant tokio reikalo pinigų, mes statome kuogeriausią paminklą vyskupui Valancziui, kuoiszkilmingiausiai pripažįstame jo nuopelnus dėl tėvynės padarytus, o podraug daromė darbą krikščioniszkos milaszirdystės ir patys sau išzduodame kuogeriausią liudijimą, jog neesame atszalusiais ant dalykų, kurie turi būti brangus kiekvieno lietuvio szirdžiai. Duokite koznas pagal savo išzgalės, aukaukite kad ir mažiausias aukas, tik aukaukite, o iš pavienių mūsų mažų pajiegy pasidarys didelė pajiegia, kuri savo laike atnesz gal teip didelę naudą brangiai mūsų tėvynei, kaip dideli buvo darbai garbingo vyskupo Motiejaus Valancziaus, kurio szimtmetinį jubilejų su džiaugsmu szįmet visi geri lietuviai szvencziamė.

Kun. A. M. Milukas, sekretorius.

P. S. Ant visatinio susirinkimo nedėlioje 24 Vasario Mahanoy City parapijoje iszrinkti kolektoriai: A. Rutkauskas, Ad. Slavickas, Lapinskas, V. Baublys, Just. Vitkauckas, A. Mistukeviczius, A. Kmita, A. Strimaitis, A. Kubilius, P. Jurkevicius, Ona Paserbskiutė, Paulina Rutkauckintė. Butų labai gerai, kad ir kitose parapijose po daugiaus kolektorių būtų iszrinkta. Pradėjus kelti agitaciją, nevienoje vietoje girdėti teko, jog ant vyskupo Valancziaus Rasztų iszleidimo verta esą padaryti kolektą ir bažnyccioje. Ar bus kur tas gražus užmanymas iszpildytas? Kun A. M. Milukas, sekretorius.

Nuo Redystes.

„Vienybė“ ant mus pyksta, kad mes pritardami „Tėvynės Sargo“ užmanymui, kas link jubilejiniio iszleidimo Vyskupo M. Valancziaus rasztų, priketinonie iszleisti jo V knygą ir „Pasakojimus Antano Tretiūno“ jau pradėjome spaudinti. „Vienybė“ raszo buk ji norėjus tą knygą iszleisti — tas yra labai gerai, bet kodėl gi tą savo norą po puodu pavozus laikė? Kodėl neapgarsino? Laiko turėjo užtektinai. Isz kur-gi gali kitos Rėdystės žinoti, ką „Vienybė“ mislija, jei to neapgarsys. Ar gal „Vienybė“ ūori turėti monopolį, kad be jos pasiklausimo nieks negalėtų nieko spaudyti? Istabi būtų pretensija! „Vienybė“ raszo buk mes norime nuo jos atimti veikalą — kodėl teip? Mes spaudziamė tik penktą knygą tai-gi da lieka devynios — yra isz ko pasirinkti.

Istabios tų mūsų „inteligentų“ pretensijos! Laukė visą metą, apie iszleidymą vyskupo Valancziaus rasztų tylėjo, prieszingai, tuli isz jų partijos spaudino paszkvilus begėdizskai tą mūsų garbingiausią vyrą apszmeizianczius, ir dabar kada, tik naujai atsiradusi „Zvaigždė“ tą užmanymą į praktiką į vedė pradeda ją kaltinti, kad ji penktą knygą spaudina; girdi, „Zvaigždei“ būtų geriau pritįkę atspaudinti kaipo tai: „Apgynimą szv. Bažnyczios“ arba „Litaniją visų szventų Muczelninkų“. Ar tai „Vienybė“ tų dviejų veikalų bijosi? Nenusiimkit Tamistos yra da „Margumynai“ įtik pasiskubinkit, nes ir tą nuo jus gali kas paimti.

AUSZTANT.

T. T. Ježo apysaka.

LIFTUVISZKAI ISZGULDĖ JONAS MONTVILA.

(Tąsa.)

Kambarys, į kurį jejo, buvo apstatytas kanapkomis, bet be jokių papuošimų, buvo jis musafirlyku dėl žemesnės sferos interesantų, su kuriais hadzi Christo atlikinėjo reikalus. Jame ir hadzi Christienė kalbėdavosi su prekejais. Tamistai rodėsi, kad Kokonica — taip vadino tarnai Ilenką, pagal senovės budą — turi išklausti ištiklinės krautuvės, ir dėlko Nikolą įvedė į šitą kambarį.

Nikola prisėdo ant kanapos, bet laukt nenorėjo ilgai. Ilenka tuojuos pasirodė duryse. Nikola pakilo, truputį susimaišė, ji lyg su nuosteba atsišaukė:

- Aaa!.....
- Atėjau — tarė.
- D o b r o d o š e l (sveikinu tavę).
- Aš tik ant valandos..... su reikalu.....
- Kokiu?
- Tai marai..... — pradėjo miksėti — ta torielkutė.....
- Torielkutė?..... Nori gal kalbėti apie sumuštąją?
- Tai-gi, apie ją. Noriu apie ją netik kalbėt, bet paklausti tavęs, ar yra kita lygiai tokia?
- Yra — tarė.
- Tokia pat?
- Taip!
- Norečiau ją matyti.

Pažvelgė ant jo ir tarė:

- Gera..... palauk malcko (truputį): atnešiu tau konfiturų ir vandens..... pamatysi.....
- Ne..... — sušuko Nikola ištiesdamas rankas. — Aš konfiturų nevalgysiu, vandens negeris; noriu tik prisitūrėt torielkutei, kad nenupirkčiau kitokios.

- Taip ji tau patiko?
- Man ne torielkutė patinka ir ne dėl to aš ją noriu pirkti.
- Tai dėlko?
- Kad neturėtum blėdies. Sumušiau, turiu atpirkti.....
- Kas tau į galvą atėjo! — tarė. — Tai vel!
- Sumušiau.....
- Ne tu viens.
- Kaip tai?
- Pusiau su manim. Tu ir aš susijungėm.
- Tu ir aš! — pertraukė vaikas, susimaišęs nuo tų dviejų zodžių, stovinčių prie trečio, sujungimą reiškiančio.
- Kad padaryti blėdį — dabaigė mergina.
- Na, ne — protestavojo.
- Ar nevertėjo man tavę perserget matant, kaip su šaukštu ku keli ir torielkutė? Aš net daugiaus kalta, kaip tu?

- Eeee? — atsakė netikėdamas tam Nikola. — Šnekt.....
- Atitarnaut? — pavartauniai tarė mergina. Tarnauk tu na B u l g a r i s k a t a..... gana bus iš tavęs.....

- Uh!..... — sumurmėjo Nikola. — Iš ko tu susimislijai prakalbėti į manę tais zodžiais?
- Stojanas mums pasakojo, kokiu keliu tu eini ir iš kur ateini, tai aš dėlto misliju, kad tu neturi su ta torielkute galvą dziovyti... Kas torielkutė sulyginant su tėvyne!.....
- Taip..... taip..... — kartojo Nikola verdančiomis akimis žiūrėdamas ant merginos.
- Apie torielkutę tu užmirški.

— Užmiršiu, o užmiršiu, bet..... o.....
 — Ką? — užklausė ramiai pakeldama ant jo akis.
 — Neuzmiršiu apie tavę.....
 Mergina akis rankomis užsidengė, truputį pamislįjo, paskui ta-
 rė:
 — Ar verta—gi aš daugiau, sulyginus su tėvyne, kaip ana to-
 rielkutė?
 — Tu?..... sulyginus su tėvyne?..... Aš nežinau..... ne-
 žinau.....
 — Už tėvynę tu, jei tikru bulgaru, atiduotum gyvastį!.....
 — O už tavę, mislįji, neatiduotum? Ką?.....
 — Bulgariui nepridėra ta kalbėti!..... = tārė ir apsisuko, no-
 rėdama išeiti.

— Palauk! — sušuko Nikola.

Sustojo ir atsigrėžė.

— Apie torielkutę užmiršiu: tavę stengsiuosi užmiršti, bet...
 nežinau, ar man tas pasiseks. Vienog mėgsiu: uždengsiu tavę Bul-
 garija..... Paziūrėsiu, ar pataikysiu..... O dabar..... štai ką...
 Na! pakratė galvą, lyg norėdamas nuvaikyti kokias mislis — ne.....
 Likk sveikal.....

— Lauke ne teip labai karšta.

— Man vienog buvo karšta.

— Karštingė užpuolė?

— E..... ne..... Tik tap..... atsitikimas.....

— Nusiduok pas kokią bobą, tegul nuzadės.

Nikola mostelėjo ranka, atsikvapstė šiek tiek ir stengėsi užimti
 savo mislis skaitymu. Paėmė j ranką vieną laikraštį, po to kitą, trečią,
 akimis juos perbėgo, bet mislių tas neužėmė. Skaitymas buvo me-
 chaniškas.

Apsidairė, akimis lyg įieškodamas. Įieškojo Stojano, bet jo
 nebuvo.

Nuvėjo namo — pamislįjo ir kaip machinališkai skaitė, taip ma-
 chinališkai pakilo ir leidosi be siekio per miestą.

Neskubino taip, pirmiaus —ėjo pamaži, užsimislijęs, traukėsi
 žmonėms iš kelio, bet nežinojo, kur eina. Ejo pakol toliau eiti jau
 negalėjo. Sustabdė jį natūrališka periskada — pakriaušė, nuo kurios
 akis siekė Dunojų ir už Dunojaus dar neapmieruotą lygumą, išrodan-
 čią ant žalių jurių. Ant tų žalių jurių kur nekur blizėjo punktai, ku-
 rie vienog neatkreipė ant savęs Nikolo atydos. Žiūrėjo ir nematė.
 Atsėdo ant krašto pakrantės surietęs po savim kojas, kumsčiomis
 atrėmęs j žandus, ir tokioj pozicijoj išbuvo visą adyną, jei nedaugias.
 Neva mislįjo; bet jei kas jo paklaustų „apie ką?“ nemokėtų atsakyti.
 Galva jo kvaito, svajojo nei per sapną, apie Bulgariją, perstatydamas
 ją, kaip jo jauną juodaplaukę merginą, labai panašią j Ilenką Christo.
 Greit iš to mislių chaoso galėjo šį tą išvesti. Pagaliaus vienog vi-
 sas mislis suvedė j sekančią tarmę:

— Kad man jįje (Bulgarija ar Ilenka?) iš šios vietos lieptų
 šokti ten tiesiog j Dunojų..... šokčiau.

Atsiduso.

Toji tarmė pasirodė suvis netinkama, kadangi iš tos vietos ku-
 rioje stovėjo, šokti j Dunojų jokiū būdu buvo negalima. Tarp pa-
 krantės papėdės ir Dunojaus suvirš buvo šešiasdešimts pėdų. Tai—gi
 taip toli nušokti visiškai negalima. Tas šokimas prigulėjo prie to sky-
 riaus, kokius atlieka tik įstempimas širdies, nėpasant tolio. Toliaus
 net pasirodė, kad anas expiemenukas, kur nuo piemens išėjo anl siuvė-
 jo ir pats per savę šiek tiek pramoko; buvo dar romantiku.

Tėvynė mūsų, kaipo mylima!

Visų jaunųjų jį širdis paveršs,

Kvietką bedugnėn, soko, mesdama:

„Kas manę myli, man jį atneš!“

Toks tai buvo anas jaunas siuvėjas. Pamatė padangėse gul-
 bių pulką, lekiančių šniuru, tarytum rėdas kariaunos, tiktai ne juoda
 kolumna, bet aiškia, šviesia. Nikola tēmijo j jas ir paskui pradėjo
 šaukti:

— O gubės, gubės! kad aš galėčiau buti ten tarp jusų!.....

Iš kur tas jam atėjo j galvą? Buvo tai tolesnis mislių maišy-
 masis, išsireikiantis nore, kur jau turėjo šokį tokį siekį. Kad būtų
 tarpe gulbių, parodytų joms ne žalius žolynus, bet kelią j carogradą
 prie sultono rumų. Sultonas vaikščioja po daržą. Užlekia gubės ir
 visas pulkas užpuola ant jo sykiu. Sultonu tuom kart buvo Abdul -
 Azis, garsus tuom, kad turėjo išverstas akis ir, budamas tik įpediniu,
 myledavo sukyt galvas indikams. Buvo tai, — jeigu tikėti žodžiams
 vclionio Sadyka bašos, — didis žmogus. Vienok—gi netikėtas taip di-
 delio gulbių pulko užpuolimas pastatytų jį j baisų padėjimą.

— Gubės, oi, gubės! — šaukė.

— Ką gelbėtų sultonui jo didybė, kad jį kiekviena gulbe
 įgnybtų? Gintus, galvas sukytų, bet tas but veltui ir ant galo turi
 šaukti „aman! ko jus, gubės norite nuo manęs?“ Tada tai išeitų Ni-
 kola ir pādūtų jam jau pirmiaus parengtą firmoną, tardams:

— Arba pasrašyk ant šitos popieros, arba tegul tavę užgnai-
 bo gubės!

Tokiam padėjime sultonas turėtų pasirašyti.

Firmane tame būtų įsakymas visiem bašom, kaimakanams, mu-
 dyrams, civiliškiems ir kareviškiems urėdninkams, kad tuojaus išeitų
 iš Bulgarijos.

Taip sapnavo vaikas nemiegodamas.

Svajonė tuom dar nesibaigė. Tolesnis jos trukis ėjo prie
 Ilenkos. Nikola stoji prieš ją su sultono parašu rankoj ir sake:

— Matai..... aš tai padariau..... Radau dėl savo tau-
 tos išgelbėtus tarp paukščių..... O ką? O gubės, gubės!.....
 šaukė matydamas jas leidžiantės žemyn ir tupiančias j Dunojaus
 klonį.

Umai nūtilo. In ausis jo atsimušė užklausymas:

— Ką tu čia veiki?

Atsigrįzo. Užpakalij jo stovėjo sena moteriške, kuri, rodėsi,
 eidama šalia sustojo. Moteriškė ta nebuvo jam nepažįstama. Maty-
 davo ją pirmiaus gana tankiai. Paziūrėjo j ją ir atsakė ant užklau-
 symo:

— O ką..... sėdžiu!.....

— Nesėdėk čia, suneli!

— Kodėl? — užklausė.

— Šita vieta negera: žmonėms apsuka galvas..... Ar tau dar
 nesisuko galvoj?

— Ne. — atsakė nusistebėjęs.

— Šaukiai gubės..... Ko nuo jų nori?

Tie zodžiai jį sumaišė.

— Hm..... — sumurmėjo moteriškė. — Duok pakajų tu gul-
 bėms..... Nieko nuo jų neišprašysi.

— Ar aš ko prašau?

— Šauki jas taip, kaip manę šauktum: Nustokie — dadurė —
 ir nesėdėk čia..... Ar daugiau neturi ką veikti?

— Aš..... ką veikti?.....

— Matai..... vakaras artinas.

Senė pārodė j dangų, ant kurio vakarų šalij ant regračio žibėjo
 pasididinus ir apkaitus saulelė.

— Vakaras — atkartoto — diena baigiasi, o prie pabaigos kiek-
 vienas žmogus turi ką nors pabaigti..... Ar tu nieko nepradejei? —
 užklausė.

Nikola pakilo, atsistojo prieš moteriškę ir tarė:

— Pradejau, močiut, tarmaut!

— Na matai..... atsakė. — Eik—gi prie savo tarnystos, o čia
 nesėdėk; gal..... jaigu turėtum ant to daleidimą.

Senė išsyk pradėjo su Nykola iš augšto ir jis pasidavė. Nemis-
 lydamas nė dėlko, paklausė jos. Ji pasiliko — jis nuvėjo.

Tarnysta, apie kurią jis priminė, buvo ta, ką po kalbai su Ilen-
 ka atvedė jį ant tokių tuščių svajonių.

Tuščių? Tuščiomis jos gali buli iš realistiškos pusės, bet tą
 tuštybę nebuvo didesnė už tą, pasidėkavojant kuriai, žmonja visus am-

zius stebuklingai gyvavo, stebuklų lauke ir dėl bėgančių veikalų šaukėsi visokių intervencijų, o tarp tų ir nuo paukszczių. Tas aiszkinasi tuomi, kad pereidinėjo kudikystės ir jaunystės amžį, budavojo sau tikybas, kurioms nuoširdžiai atsiduodavo. Ir Nikola pereidinėjo tą, su tuom tik skirtumu, kad budavojo ne tikybą, tiktai geisimą ir tai su daleidimais. „Jeigu“ jam „jije“ palieptų šokti; šoktų; „jeigu“ persimainytų į gulbę, parneštų Ilenkai firmaną su sultono parašu. Jei nebutų pertraukus jam boba, butų likęs ten ant nakties ir daugiaus svajojęs gal apie ką kitą. Boba vienok pertraukė; paliepė — jis paklausė — nuvėjo, ir kada nuo pakrantės buvo taip toli, kad jos jau nematyt, apmislįo ir pats savęs užklausė, dėlko toji boba turėjo ant jo įtekme. Boba Mokra? Girdėjo apie ją, bet nedaug ir nesuprantamai. Matydamo ją, bet negalėdavo jos permant.

— Apie kokį pavelijimą ji užsiminė?

Taip bemislydamosėjo tiesiog pas Stanką raštų.

Stanka turėjo gyvenimą mokslainė, arba mokslainė buvo jo name, susidedančiame iš dviejų kambarių: mokslainės ir kuknios. Mokslainė nebuvo suolų, nė stalų; pažinti ją galima buvo iš sukrautų ant lentynos knygų, juodos, dėl rašymo kreida, lentos ir kabančio ant sienos Europos žemlapio, pamenančio dar pradžią XIX amžiaus. Vairkai sėdėdavo ant grindų. Nedėdienį tą kambarį paprastai buvo užėmus Stanko šeimyna: pati ir penketas vaikučių, kurių vyriausia duklė ejo dar tik aštuntus metus.

— Labs vakaras — pasveikino Nikola žengdamas per slenkstį.

(Toliaus bus).

— o — X — o —

Budas iszsimokini mo angliszkos kalbos.

(Tąsa).

Apologize	epalodžeis	perpraszyti
Apology	epaloži	perpraszymas
Appear	epijr	pasirodyti
Appearance	epijrens	iszziurejimas
Apple	skaitosi apel	reiszkia obuolis
Appoint	epoint	paskirti
Are	aar	yra
Arm	aarm	ginklas
Arrest	arest	aresztavoti
Arrive	arejv	pributi
Art	art	sztuka
Ashes	eszės	pelenai
Ask	esk	klausti reikalauti
Asleep	esliip	miegoti
Ass	ees	asilas
Assail	esail	uzpulti
A ssistance	esistens	pagelba
Assistant	esistent	
Associate	eseszjejt	prieteliautis
Astonishment	estoniszment	dyvas
Association	esoszjeszen	draugystė
Astonishment	estoniszment	dyvas
At	et	ant prie
Attack	etek	atkritimas
Atpresent	etprezent	darbas
Attempt	etempt	meginimas
Attend	etend	atlikti
Autumn	eutumn	rudinis
Avoid	evojd	sergetis
Axe	eks	kirvis

Back	bek	atgal
Bad	beed	blogas
Bag	beeg	maiszas
Bake	bejk	kepti
Baker	bejker	duonkepis
Bald	bold	plikas
Bare	bejr	nuogas
Bark	bark	zievė
Barley	barli	miežiai
Base	bejs	patamas
Bath	bejt	maudine
Bay	bej	marių koja
Be	bi	buti
Beach	bijcz	marių krasztas
Bean	biin	pupa
Bear	bejr	meszka
Beard	bijrd	barzda
Bearer	berer	neszėjas
Beast	bijst	givulis
Beat	bijt	muszti
Beautiful	bjutiful	gražus
Bed	bed	lova
Bed..room	bedrum	miegstube
Bee	bi	bites
Beef	bif	jautiena
Been	bijn	buvęs
Beer	bejr	alus

(Toliaus bus.)

MOKSLIŠKAS IR LITERATIŠKAS LAIKRAŠTIS

„DIRVA“

Išėina kas trys mėnesiai, pavidale knygos nuo 100-160 puslapių ir daugiaus. Kaštuoja \$2.00, (8 markės, 10 frankų) ant metų.

Dirvos siekiu yra per išleidimą moksliškių knygelių pakelti mūsų literaturą. Autoriai rankvedžių įvairių mokslo šakų Dirvos išleistuveje ras pageidaujamus išleistojus, kurie jų veikalus gražioje ir pritinkančioje formoje paduos į lietuviškos visuomenės rankas.

Visi platesnių pažiūrų tautiečiai pripažino Dirvą už prakilniausių laikraščių, atnešančių garbę mūsų literaturai.

Kožnas prakilnesnis lietuvis privalo papuošti savo namą Dirvos knygelėmis.

Norinti gauti Dirvos numerį ant pažiūros turi prisųsti 50 centų; už dyką siųsti savo knygas ant pažiūros Dirvos redakcija negali, nes jų išleidimas brangiai kaštuoja.

Patrijotiškos draugystės arba kuopos, imdamos po kelis arba keliolika egzempliorių, gausna Dirvą daug pigiaus.

Rašant ir siunčiant pinigų ar rankraščius, reikia padėti tokį anrašą:

REV. A. M. MILUKAS, Shenandoah, Pa.

Dr. Leonard Landes,

Lietuviziskas Daktaras.

134 E. 24 Ul. New York.

Garsingas gydytojas vyrizskų ir moterizskų ligų. Mokinosi universitete New Yorko; praktikuoją ligonbuciuose: Wiedniuje, Berlyne, karaliskioje mokykloje Londone, buvo perdetiniu mokslo Lebanon. Ballvue, Port Graduate Hospital College ir t. t.

Uztikrina isgydymą

visų slaptų ir paprastų ligų, kaipo tai: plaucių, kepenų, skaudėjimą vidurių, galvos, nepomietį, spalpinimą, skaudulius, zaizdas, tynimą, moterizskas ligas ir nevaisingumą. Gydymui nervizskų ligų reikia naudot elektrikinias prietaisas.

Ligas Lytiszku Daliu

isgydysiu į keles dienas, teipogi ligas pilvo, uždegimą žarnų, izdzivimą pieno, skaudėjimą lupų, nosies, akių, ausų, nustojimą pajiegu ir t. t. Isgydymą užtikrinu kiekviename atsitikime. Chronizskas ligas gydau pasekmingai, ir slepemas ligas užlaikau slapytėje.

Dr. Leonard Landes,

134 E. 24th Str., Cor. Lexinton Ave

Offiso valandos:

nuo 9 ryto, iki 1 po pietų
nuo 5 po pietų iki 8 vakaro

Nedėliomis: nuo 8 iki 10½ val. ryto: nuo 2 iki 4 val. po piet.

RODA PER GROMAIAS DYBAL.

Jeigu sergi, tai paraszyk kiek tur metų, kiek sveiri ir apraszyk savo ligą, o asz prisiznyk dyklas kuriomis isgydysiu.

Antanas Leid raszo:

Turejau per ilgus metus baisius pilvo skaudėjimus ir nervų neramumą, mėginiau visas gyduoles, ko kiek tik man kas parodijo, bet nieko negalbejo. Daktaro Landes gyduolės į trumpą laiką manę padarė visizskai sveiku, už ką esmiu dėkingu.

Antanas Leid,

272 Broadway, Brooklyn, N. Y.

E. Dovarskis raszo:

Jis manę iszg dē. Turejau plaucių ligą. E. Dovarskis, 155 Fkrsyth str., New York, N. Y.

Ida Vaitucziene raszo:

Daktaras Landes isgyde mano baus galvos skaudėjimą; per du metus plaukai bausis slinko. Jis dave man gyduolių kurios ant sykio sulaike plaukus slinkiną. Buvau iszblyzsnusi ant veido, negalėjau miegoti ne dirbti. Da ar esmiu visizskai veika. Ida Vaitucziene 591 Flushing a B'vork, N. Y.

LIETU VISZKA APTIEKA IR BROOKLYNO PACZTA, (S. S. No. 23.)

Pilna visoku aptiekorizsku tavoru. Turi visokiu Europizsku ir Amerikizsku gyduoliu, kaip tai teisingiausią lietuviszką TRAJANKA ir teip visokiu žoliu, skaknu — kokiu ant svieto randasi ir nuo visokiu ligu.

Aptiekoj visada galima szaukti daktara uz dyka.

Atesizaukentiems per gromata aprasantiems savo ligų duoda rodas ir prisiuoze gyduoles per paczta arba expressą. Aptiekoj galima susikalbet lietuviszkai, lenkizskai, rusizskai, vokizskai, anglizskai ir visokiom kalbom. Receptus sudedam nuo visokiu daktaru Amerikizsku ir Europizsku.

Money Orders ir registravotus gromatas galite siust isz ezionais.

64 Grand Str., Brooklyn, N. Y.

Carl A. Buchbinder,

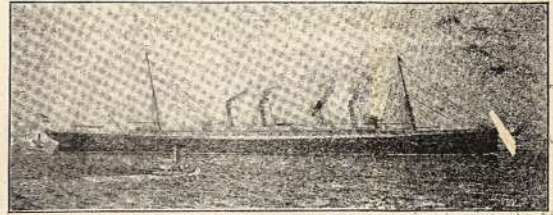
TELEPHONE CALL 1426 WILLIAMSBURGH.

BISCHOFFS-BANKING-HOUSE

uždėta 1848 metu

Name Staats-Zeitung, prie užvažiavimo ant Brooklyno tilto, New-Yorko.

Siunziame pinigūs į visas dalis svieto pigel, saugel ir greitai

ISZDUODAME SZIPKORTES IN EUROPA IR ISZ EUROPOS.

Bankoje savo visados laikome daugybe pinigų dėl ismainymo, kaipo tai: Maskolijos rubliu, Vokietijos markių, Austrijos guldenų ir t. t.

Dabar siunziame pinigūs tiesiog į namus:	100 rublių už	uz	uz	uz	uz	uz	uz	uz	uz	uz
uz	\$52.50	uz	uz	uz	uz	uz	uz	uz	uz	uz
uz	\$26.50	uz	uz	uz	uz	uz	uz	uz	uz	uz
uz	\$13.38	uz	uz	uz	uz	uz	uz	uz	uz	uz
uz	\$10.75	uz	uz	uz	uz	uz	uz	uz	uz	uz
uz	\$8.13	uz	uz	uz	uz	uz	uz	uz	uz	uz
uz	\$5.50	uz	uz	uz	uz	uz	uz	uz	uz	uz
uz	\$2.88	uz	uz	uz	uz	uz	uz	uz	uz	uz
Szipkortės (laivakortės) į Europą.	uz	uz	uz	uz	uz	uz	uz	uz	uz	uz
uz	\$33	uz	uz	uz	uz	uz	uz	uz	uz	uz
uz	\$30	uz	uz	uz	uz	uz	uz	uz	uz	uz
uz	\$34.—	uz	uz	uz	uz	uz	uz	uz	uz	uz
uz	\$33.50	uz	uz	uz	uz	uz	uz	uz	uz	uz
uz	\$33.50	uz	uz	uz	uz	uz	uz	uz	uz	uz

Dėlei artesnės žinios raszyk į

Bischoffs Banking House,

2 Centre str. (Staats-Zeitung Building, New-York

Nedėlioje Banka atvira nuo 10 iki 12 adynai.

KNYGOS

gautamos „ŽVAIGŽDES“
Spaustuvijs.

- Sasanavicius Dr. J. Medega mūsų tautiška vaistinkystai. Shenandoah, Pa. 1898 m. pusl. 38 su 2 autorius paveikslais 40 c.
- Lietuvizkai Trakizkos stulijos. Shenandoah, Pa. 1898 m. pusl. 123.....60
- Lietuvizkos pasakos pusl. 192 pasakų 200.....1,50
- Bernatavicius. Pajanta Lizdeikos dukė, arba Lietuva XIV szimt. metije. Istorizska apysaka. knyga I Shenandoah, Pa. 1898 m. pusl. 155.....60
- Kun. A. Burbos Prozaizski rasztai. Labai gražios apysakėles. Naujas perspaudimas. Shenandoah, Pa. 1900 m. pusl. 156.....80
- Dzukizkos dainos Traku paviete užrašytos.....75
- Kristijonas Donelaitis. Rasztai. Keturi meto laikai. Shenandoah, Pa. 1897 m. pusl. 134 40
- Katalikų Bažnyčia ir mokslas pagal prof. Zahna.....20
- Dr. Jonas. Lietuvizkai dainiai pradžioje XIX szmtmečio. Kliasiszka tautiškas periodas. Shenandoah, Pa. 1988 m. psl. 53 40
- Medega Simano Daukanto biografijai. Su 14 paveikslėliu, Shenandoah, Pa. 1898 m. pusl. 128 prekė.....1,00
- Milukas kun. A. Rankvedis Senovizkos Istorijos pagal Fisherį T. Gazeau ir kitus. Knyga I Rytu szaly su 14 paveikslėliu. Shenandoah, Pa. 1898 m. pusl. 50
- Rankvedis Senovizkos Istorijos. Knyga II pagal Fisherį ir kitus su paveikslėliais, Shenandoah, Pa. 1898 m. prekė.....40
- Lietuvizkas Albumas. Dalis I. Paveikslai istorizski vietų ir kitokių. Ir paveikslai lietuvizkų naminių ir iszdarbių. Shenandoah, Pa. 1900 m. prekė.....50
- Meris P. Populiarizkas rankvedis Fizikos, su iliustracijoms. Shenandoah, Pa. 1899 m. pusl. 102 prekė.....75
- Radzeviciūtė M. Anima Vilis, Apysaka. Lietuvizkai vertė J. J. Montvila. Shenandoah, Pa. 1898 m. pusl. 169 prekė.....75
- Sienkiewiczus H. Tvanas. Vertė K. A. K. dalis I. Shenandoah, Pa. 1900 m. pusl. 178.....80
- Tvanas. Dalis II. Shenandoah Pa. 1900 m. pusl. 194. Puikiausia apysaka lietuvizkoje kalb. 1,00
- Duonos įieszkotojai. Lietuvizkai iszgulė V. Stagaras. Shenandoah, Pa. 1897 m. pusl. 82. 35
- Schmidt. "Sdimieras apysaka.

- Lietuvizkai iszgulė kun. A. Milukas. Shenandoah, Pa. 1901 m. prekė.....25
- Lieža kun. A. Botanika, arba taisyliu augminis. Shenandoah, Pa. 1900 m. pusl. 166 1,00
- Valanciauskas. vysk. M. Žemaičių Vyskupystė. Antra laida. Shenandoah, Pa. pusl. 247 1,00
- Du broliai. Atsitikimas isz paskutinės Turky su Maskojais karės. Vertė A. J. J. K. 1897 m. Shenandoah, Pa. pusl. 12.....3
- Kankinimas Katalikų Lietuvoje abelnai ir Kražiuose. Dėl Lietuvizko teatro. Paraszė Akmevinis. Plymouth, Pa. 1893 m. pusl. 39 prekė.....50
- Padėjimas Lietuvių tautos Rusų vijospatysteje. Rusizkoj kalboj prekė.....1,00
- Stacijos arba Kryžiaus kelias parynta kun. A. Burbos. Plymouth'o, Pa. klebono. 1897 m. prekė.....10
- Antanukas. Apysaka B. Pruso. Isz lenkizko vertė Selimas ir K. Moygio ir kun. Pabrezos laiszkaiai pas S. Daukanta. Shenandoah, Pa. 1897 m. prekė.....15
- Paskutinis Misizios. Isz lenkizko Shenandoah, Pa. 1897 m. pusl. 45 prekė.....20
- Lietuvizkos Kanklės. Shenandoah Pa. 1897 m. prekė.....5
- Kun. A. Totorius. Pamokslai gerų žmonių. Shenandoah, Pa. 1900 pusl. 95 prekė.....60
- Ant geresnės popieros.....75
- Lietuvizkas Albumas I laida Shenandoah, Pa. 1898 m. pusl. 50
- Albumo II ir III laid aprek. 1,00
- Abdarytas kasztuoja 1,25

UYTAUTO HALE.

(Svetaine)

Užeiga del lietuviu.

Visados szviezes gardus alius,

likieriai ir kiti gėrymai.

Pooltė- Kvepentė-
belis. Cigarai.

Roda duodu visokiuose reikaluose, iszsimam amerikonziskas popieras, pasiduodant kariumieng ir t. t.

A. P. Adams

102 Grand Str., Brooklyn, N. Y.

LIEUVIZSKAS
PERKRAUTUOTOJAS.

Simonas Kraujutaitis.

Perkraustau daiktus isz vienos vietos į kita, parduodu anglis ir malkas po kiek kas reikalauja ir tai daug pigiaus negu kiti. Teipgi užlaikau krautuote puikių cigary ir poperos. Reikale meldžiu neiti pas svetintauti.

S. KRAUJUTAITIS
97 N. 4th str.
Brooklyn, N. Y.

Lietuvizka
Krautuote
visokiu siuamui

Maszinu.

Parduodu naujas ir antru ranku siuvas maszinas.

Teipgi užlaikau visokius reikalingus daiktus prie siuamui

maszinių ir taisau. Žmonės yra persitikinę apie gerumą mano maszinių nes 20 metų kaip tuomi užsiimu.

J. Matuleviczia,

256 Grand str.
BROOKLYN, N. Y.

Tikrai gryna

Altoriaus Vyna

— GAUSITE PAS —

BARNSTON Tea Co
6 BARCLAY STR.

New York'e.

Importuoja ie rusizska arbata, kava ir visoki vyna.

PALACE HALL,

HENRY GERKEN Prop.

89 - 93 GRAND Str., B'klyn, N. Y.

Svetainė parsamdoma del veselijų, balių, koncertų ir t. t.

Gėrymai geriausi ir už pigiausia prekę.

Mateuszas Videika

Lietuvizkas darbo agentas.

Kas nor gauti gerą darbą, tugul kreipiasi prie manęs.

Apart to turin puiką didelę sale vadinamą „Washington Hall“ del teatro, vestuviu, baliu ir szoip pasilinksminim. Apie gėrymus nereik nēi sakyti, nes visi žino jų gerumą.

M. VIDEIKA

154 Clinton ave. arti Claremount av.
MASPETH, L. J.

Pirmos klizos Hotelį

UŽLAIKO SCRANTONE
P. LIPAVICZIA.

Geriausia užeiga ir rodos vieta dėl lietuvių. Pirmos klizos visoki gėrymai cigarai. Laivakortes talposgi parduodu ant geriausių lityų. Nepamirszkite, jog Hotelis

Petro Lipavicziaus,
po No. 1837 N. Main Ave.

Daktaras
isz Lietuvos!

Dr. Med. Leon Cherborg
52 ELDRIÐE Str. New York.

OFISO VALADOS:

Nuo 8 iki 10 isz ryto
Nuo 2 iki 3 po piet
Nuo 6 iki 8 vakare

NEDELIOJE ADARA

Nuo 8 iki 10 ryte
Nuo 2 iki 3 po pietų

Uz \$7 in

Lietuva

PROGA DEL VYRU ANT
tarbinio laivo į Brema, Ham-
burgą ir Antverpą.

OFISAS: JACOBS 38 Canal Str.
NEW YORK, N. Y.

Jurgio Hoffmano Aptieka

13 Grand str.

Brooklyn, N. Y.

(Tik jo iszleidžiamas).

Pats padarytojas ir laikytojas trejankos ant visos Amerikos, padaryta isz penkes deszimts dviejų visokių augnoliu ir žoliu, kokios tik randasi ant žemės. Parduoda retaliszkaiai; svarų už viena dolerį, ir teipgi parduoda ketvirta dali svaro už 25 centus už paka, ir pardavineja laikytojams trejankos, kiek katras reikalauja, deszimts svarų už \$6.00.

Visados yra ant rankos, ir laikyti pagal senovizką ir europiejizką madą, aptiekiu raudais, kaip tai herbū, žolių ir teip toliaus.

Kas tik reikalaujate virsz minētų guduolių, galite siusti pinigus per Money Order, o asz jum prisiusiu per expresą reikalingu daiktū. Hoffmano Reumatizmo gydudolę \$2,00, tikras iszgidinimas; Hoffmano plaučių gydudolkrupės del kraujo, dvidezimts viena gydudolkrupė į dėžutę už 15 centų.

Hoffmano kosulio maiszimas 25 centai.

GERIAUSIA UZEIGA!
PAS

Petra Draugoli

Užlaiko geriausius trunkus, cigasus ir užkandžius, teipgi suteikia geras rodas visokiuose reikaluose del savo tautiecių.

73 Grand str. Brooklyn, N. Y.
Visi pas savo tautieci!

NAUJAI INTAISYTA

„ZVAIGZDES“

★ SPAUSTUVE ★

Atlieka visokius drukoriszkus darbus gerai, pigiai ir greitai:

DRUKUOJA KNYGAS, CIRKULIORIUS, KONSTITUCIJAS DEL DRAUGYSCIU, GROMATAS, VISITING, BUSINESS CARDS IR

VISUS KITUS DRUKORISZKUS DARBUS.

Kas darba paves, nesigrandys.

SPAUSTUVE YRA PO NUMARU

94 GRAND st.,
BROOKLYN, N. Y.

FR. PUSTET & CO.

Atliekti visokius drukoriszkus darbus del szvento Tevo ir szv.

Ritu Kongregacijos.

Iszduoda ir parduoda knygas visokiose kalbose, kaip tai: lotyniszkoje, prancuziszkoje, angliszkoje, vokiszkoje, lenkiszkoje, lietuviszkoje ir kitose.

Dirba pas save ir pargabena isz uzmarės visokius baznytinius daiktus kaip tai: arnotus, kopas, kielikus, liktorius, szventuju stovylas ir t. t.

Teipgi parduoda Szkaplierius, Razarczius, Igraczius ir visokius szventuju pavekslus.

Visus daiktus laiko ko geriausiai, o parduoda ko pigiausiai.

52 Barclay str.
New York.

TELEPHONE 4548 COTLAND.

Turi didelius sklodus, Ryne, Ratisbonoje, Cincinnati ir New York'e.

„SAULE“

Vienatine du-kart nedeline gazieta iszeinanti Amerike utarnyke ir petnyccioje, kasztuoja

ANT METO \$2.50

IN UZMARE „3.50

Kas uzmoza \$3.00, tai aplaiko „SAULE“ ir „LINKSMA VALANDA“.

IN UZMARE „SAULE“ IR „L. V.“ \$4.50.

ADRESAVOKITE!

D. J. Boczkuskas,
520-522 South Al.,
Mahanoy City, Pa.

SLAPTYBE.

Skaityk szita su atyda; gal szita ar kita sanvaite reikabusi mano pagalbos. Per daugelį metų asz užsiėmiau gydymu vien tik vyrizkų ligų, nežūrint isz kokios priezasties kilusiu kaip to: Silpnumą lytiszku daliu, ligas paeinvaczias per iszdykimą jaunystoje, negerus sapnus, užsikrėtimus, tūnimą ingstu, baltus tekejimius, užnuodijimą kraujo (pradžioj arba įsienėjus), iszbėrimą szasais ant lytiszku daliu, skausmingus szlapinimus, sutinimus, sulaikymą szlapumų, syphilis, puslės ligas, ir kitokius prietikius kaip netikimą prie apšvedimo, plautį, užpavietrijimą ir t. t. Visi ktrie nestboja sunkios ligos arba yra pripažinti uz neiszgydomus per kitus daktarus, užprasau atsilaukytie pas mane. Asz iszgydau kada kiti negali. Netrotyk laiko su patentuotomis gyduolėmis ir nesuprantanciziais aptiekoriais. Mano ofiso praktika yra didžiausia New York'e. Ne bijok, atiek, o busi iszgydytas per Seną Daktarą Bryan.

PASARGA. Vyras siekiantis iszgydymą slaptin-gos ligos ne tur mėginti. Užszėdyk pinigus laiką ir skuusmus gydymasis mano budu. Asz tik vyrus gydau. Perziurėjimas uzdyka. Aiszkliai yra matoma, jog asz galiu geriau gydyti kaip familiju daktarsi, katrie mėgina gydytie kiekviena ligą. Netrukdyk laiko mėginimais. Asz greitai gydau už pigę mokesitį.

Sianas Daktaras Bryan,

249 East 21st Str., kampus 2nd ave.,

New York City.

Rodas davinėja uždyka. Vidutinė mokesitis sykiu su gyduolėms. Iszkirpk esita ir paduok serganciziam draugui. Ofisas atdaras kasdien iki 8, nedelioj tik popiet.

Hello! Hello! Hello!

Asz czionai, jus vienemis, ką szneku jus prigimta kalba

I. ROBINSON,

The Cheap Furniture Store.

248-252 GRAND STR., BROOKLYN, N. Y.

EXTRA! EXTRA!

SPECIJALISZKAS ISZPARDAVIMAS ANT VIENOS NEDELIOS
 GELEŽINE LOVA, SPRINGSAI IR SZIENIKAS \$4.99 ir augštyu.
 ARŽUOLINE SZEFRONA — — — — — \$3.99.
 ARŽULINES, SU AUGSZTU UŽPAKALIŲ KRESĖS \$0.49
 KUDIKIAM KERICZIAI IR VEŽIMUKAI \$2.98 augštyu.

Mes parduodam ant 30 ir 60 dienu.

SZTORAI ATDARI IKI 10 ADYNAI VAKARE.

Sveikata! -- Ilgas Gyvenimas!

Teip visi sako, kurie perka valgius nuo **J. Krauczeliuno**.

Jo sztoras visada yra pripildytas szviežiais tavorais, kuriuos parduvinėja daug pigiau kaip kiti. Užszėdyk pinigus ir sudrutik savo sveikatą pirkdamas valgius pas

J. Krauczeliuna,

118 GRAND STR.,

BROOKLYN, N. Y.

JAMES J. MCGINTY

LAIOTOJAS LAVONU IR BALSAMAVOTOJAS
 PRIE LIETUVISZKOS PARAPIJOS BROOKLYNE.

Laidoja ant visokių kapiniu.

PARSAMDO KARIETAS ANT SZERMENU, VESELIJU IR KITUOSE REIKALUOSE LABAI PIGIAI.

Gyvenimas ir kanceliarija po No. 72 South 2-nd Str.
 Stonia po No. 76 South 1-st Str., Brooklyn, N. Y.

Stonia atdara diena ir nakti.

Telefonas 559 Williamsburgh.

Senas Daktaras Smith,

136 E. 18th Str.,

New York, N. Y.

Seniausias placziai zinomas specijalistas.

Asz gvarantuoju iszgydimą užnuodijimo kraujo, skuros iszbėrymą, spuogu, skaudulių, pintszaszių, skaudancias gerkles, liezuvio, burnos ir nosies, skausmingų užtinimų kirkšznių ir kitų dalių. Ronotas kojas, skausma nugaroje, skausmą galvos, gelimą kaulų, skaudėjimą krutinės, skaudėjimą vidurių, nesumalimą pilvo, užpavietrijimą, hymoridos, sausgelių, szirdies ligas, plaučių ligas, katarą, užszisrldymą, dusulį, džiova, ingstų ir puslės uždegimus, skausmą szlapinimosi, strikturą ir akmenį puslėje.

Mano metoda yra vienatiuiai žiuoma kurimazas lytiszskas dalis padidina ir smarkiausias ligas nervų, slabnumą isz priemžasties iszdykimo jaunystyje, neužmigimo nakezia, pražudytą energiją, melancholia, isztekėjimus, svaigulį, drebėjimą, iszgaštį, nevaisingumą, negalėjimą, pastovincziai iszgydo.

Asz turiu viską kas del gydymo reikalinga, liekarstas ir instrumentus ir per ilgiausią tyrinėjimą dasiekiau didzių praktikos. Nekurie daktarai garsinasi specijaliztai didzio gabumo ką tik galėdami gydyt papraszciausias ligas.

Daugelis žmonių ateina pas mane, idant juos gruntaunai iszbandycziau ir savo pagirtina metoda gydincziau, kurie pirmiaus gydėsi pas daktarus garsinonezcziuosius gabeis daktarais.

Saugokitės nuo tokių žmonių, agentų, draugyszcių, uždyką duodamų receptų, dirzų su elektrika, ir apgavingų patentavų gyduolių.

Kreipkitės visi isz pirmo pas seną daktarą Smith, jis yra seniausias ir geriausias, o užszėdysit laike, pinigų ir skausmų. Vyrai mislydami vesti gerai darys atlankydami seną daktarą Smith. Jis praszalys kiekvieną periszkadą tame ir ant syk sustabdys tekejimus. Gvarantavoja gruntauną, greitą ir pigų iszgydimą. Rodas duoda uždyką. Liekarstos 50 centų.